

PAU I
NO-VIOLÈNCIA
P. 4-9

HONDURES,
PARADIGMA DE LES
CRUÏLLES DE
CENTREAMÈRICA
P. 18-21

XXX ANIVERSARI DE
"LA PASTORAL OBRERA
DE TOTA L'ESGLÉSIA"
P. 22-27

ASSEGURANCES
ÈTIQUES
P. 40-42

ACCIÓ,
FE I
INSPIRACIÓ

Salillum

5€
ACCIÓ
CATÒLICA
OBRERA

19

primavera-estiu2m24

Itziar González

“ Si hi ha una persona,
podem fer política,
si la deshumanitzem,
estem perduts ”

SUMARI / SALILLUM19

03 EDITORIAL
PAU I NO-VIOLENCIA

04 ENS HI ENDINSEM
FELIÇOS ELS QUI TREBALLEN PER LA PAU, PERQUÈ SERAN ANOMENATS FILLS DE DÉU

10 TRIBUNA A PEU PLA
LA FORTIFICACIÓ D'EUROPA: HI HA CAMÍ DE RETURN?

12 INSPIRACIÓ
ITZIAR GONZÁLEZ,
ARQUITECTA SOCIAL

18 CONNEXIONS
HONDURES, PARADIGMA DE LES CRUÏLLES DE CENTREAMÈRICA

22 DOSSIER
XXX ANIVERSARI DE LA POTE

28 L'EVANGELI ÉS VIDA
SI, DONCS, JO, QUE SOC EL MESTRE I EL SENYOR, US HE RENTAT ELS PEUS...

33 SOM DIVERSES
FAR, UN RECURS PER FACILITAR L'ADAPTACIÓ DE LES DONES NOUVINGUDES

34 L'ESGLÉSIA ES MULLA
FE I OPCIÓ PELS EMPOBRITS, UNA MATEIXA DINÀMICA

37 GERMANS EN CAMÍ
KVV, LA MAJOR ASSOCIACIÓ SOCIAL DEL TIROL DEL SUD

40 ALTERECONOMIA
ASSEGURANCES ÈTIQUES

Número 19

PRIMAVERA-ESTIU 2024 / 5 €

REVISTA D'ACCIÓ, FE I INSPIRACIÓ

Salillum és una publicació semestral d'Acció Catòlica Obrera que informa sobre temes vinculats amb l'Església de Jesús i el món del treball i que es distribueix entre la militància, simpatitzants i subscriptors. L'opinió d'ACO la trobareu a l'editorial, la resta d'opinions seran responsabilitat de les persones entrevistades o autors dels articles.

Editor: Acció Catòlica Obrera. C/ Tapioles, 10. 08004 Barcelona. T. 93 505 86 86. www.acocat.org.

Consell de redacció: Elvira Aliaga, Joan Francesc Cànovas, Quim Cervera, Ton Clapés, Quiteria Guirao, Joan Manel Mayordomo, Joan Andreu Parra.

Consell editorial: Sonia Herrera, Òscar Muñoz, Mercè Solé, Xavier Such.

Col·laboradors: Bene Bergareche, Rocío Elvira, Kiko Segura.

Rúbrica: Luz Helena Ramírez Hache.

Fotografia portada: Jordi Esplugas.

Fotografia contraportada: David Segarra.

Il·lustració: Fabio Almeida.

Correcció lingüística: Josep Pascual.

Traducció: Helena Antó, Ignasi del Blanco, Ramon Porti, Conxi Yuste.

Disseny original: David González

Maquetació: Enric Vidal

Impressió: Cevagraf, sccl

Dipòsit legal: B1782-2015

ISSN: 2385-5762

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament
de la Presidència

Ajuntament
de Barcelona

ACCIÓ CATÒLICA OBRERA

Carrer Tapioles, 10. 08004 Barcelona
T 93 505 86 86 | www.acocat.org

JOAN GUERRERO, AMIC DE LA PASTORAL OBRERA, JA CELEBRA LA PASQUA

El dimecres de Pasqua, a 84 anys, el fotoperiodista colomenc que fotografiava amb els ulls dels empobrits, Joan Guerrero Luque (Tarifa, 1940), “el vell guerrer” com ell firmava, va morir. Des d'aquest espai volem fer públic l'agraïment per la seva proximitat i generositat envers la Pastoral Obrera: sense anar més lluny, el dossier “Recuperem la bellesa de la vellesa” que es va publicar al darrer número de *Salillum* tenia una selecció de fotos on es mostrava la tendresa de la vellesa en diferents llocs del món, que el Joan mateix va cedir a l'ACO (com havia fet en ocasions anteriors per a aquesta mateixa publicació o bé participant en una premonitòria Jornada de Comunicació del 2018 dedicada a la postveritat, amb David Fernández).

“A la fotografia és molt important captar el moment del gest o la mirada que emociona al qui la veu... Les perifèries són l'entorn dels més febles. Allà hi ha la bellesa. Quantes vegades he anat a la Mina i no m'ha passat res! Que content d'haver fet aquesta feina”, ens deia el maig del 2022 quan el vam entrevistar a l'espai *Llevat dins la pasta*, de Ràdio Estel. I recordava els seus inicis com a obrer manual. Podeu recuperar l'entrevista a l'enllaç: <https://ja.cat/vYsS1>

En efecte, la Pasqua (que acabem tot just de sobrepasar) és una lluita per l'esperança, proveïts de la perseverança, la paciència i la confiança que el gra de blat fructificarà. Com ens deia la ponent de la Setmana Santa passada de l'ACO, Maite Valdivieso, “ser Església avui passa per perllongar en el món i en la història l'afany de Jesús: portar la Bona Nova a tots els ambients de la humanitat”, amb una atenció curosa pels més desfavorits i amb una “espiritualitat que aprecia les coses petites i no ambiciona les coses grans”. Tal com va testimoniar amb la seva vida humil en Joan i tantes i tants militants que ens han precedit en les set dècades de vida del nostre estimat moviment.

Finalment, voldríem subratllar un esdeveniment al qual dediquem el Dossier de la revista: els 30 anys del document *La Pastoral Obrera de tota l'Església*, que, entre les seves principals virtuts, té el tret d'haver estat elaborat sinodalment per tots els agents implicats en la pastoral del treball. Que aquest alto en el camí sigui una oportunitat per fer més nostre aquest document, per actualitzar-lo i reivindicar-lo, perquè (com podem llegir a l'apartat III) “tota l'Església ha de sentir-se i ha de mostrar-se corresponsablement unida, també en el testimoniatge cristià, en el servei evangèlic als treballadors i també a la voluntat transformadora d'aquestes condicions socials que tan directament afecten el món obrer”.

Ets lliure de compartir i adaptar els continguts de *Salillum* [llevat que indiquem el contrari] indicant-ne l'autor i la procedència i distribuint-los amb una llicència igual que aquesta. No es permet un ús comercial de l'obra original ni de les possibles obres derivades. Llicència de Creative Commons Reconeixement - No Comercial - Compartir Igual (by-nc-sa).

“FELIÇOS ELS QUI TREBALLEN PER LA PAU, PERQUÈ SERAN ANOMENATS FILLS DE DÉU” (MT 5,9)

ANALITZEM LES ARRELS CRISTIANES DE LA CULTURA DE LA PAU I LA NO-VIOLÈNCIA

Per Quiteria Guirao Abellán / Fotos: David Segarra Soler

Treballar per la pau ens situa en un pla de compromís radical de fills i filles de Déu. Hem superat el “no mataràs” d’un moment de la història d’un poble en què calia una base moral per caminar junts. En el **sermó de la muntanya** (Mateu,5-7), Jesús fila més prim tot confiant als apòstols i a aquelles persones que el vulguin seguir, la que ha de ser la conducta ètica dels fills i filles de Déu. Ho va fer amb un missatge transformador, revolucionari.

“Treballar per la pau” i “ves primer a fer les paus amb el teu germà; ja tornaràs després a presentar la teva ofrena” són els dos moments que la paraula “pau” surt en el sermó. Ara bé, amb la lectura completa del text bíblic veiem la promesa que, seguint aquest camí, la felicitat i la pau per a tothom és possible.

A la missa, en el ritu de la pau abans de rebre la comunió, demanem a Crist el do de la seva pau. Amb el gest de pau fraternal ens preparem per rebre el seu cos.

La pau és un do. I com tot do, el rebem i el donem (...). Cal, per tant, un compromís personal ferm per fer de la nostra vida un exemple d'aquest do

La pau és un do. I com tot do, el rebem i el donem. Si neguem la pau és perquè neix aquesta negociació dins nostre. Cal, per tant, un compromís personal ferm per fer de la nostra vida un exemple d'aquest do.

L’expressió del compromís també es fa amb la participació en l’acció col·lectiva per la pau. En relació amb la invasió de la Franja de Gaza, el 28 d’abril es va fer un «Pelegrinatge per l’alto el foc a Gaza». Tretze entitats, entre elles FundiPau, en van ser les organitzadores i va aplegar més de 200 participants. Antoni Soler, que va ser president de FundiPau, va participar en el programa *Llevat dins la pasta*, de Ràdio Estel, i va definir l’estat d’ànim de les persones compromeses amb la pau a la terra de Jesús: “No podem fer res més que estar absolutament indignats i irritats per cada minut que passa a Palestina sense que l’alto el foc sigui un fet i sense que es construeixi una situació de dignitat i de justícia per a tothom que permeti una convivència estable a la zona”.

>>>

CONFLICTES ACTUALS I DE SEMPRE

El papa Francesc, en el discurs d'inici de l'any del 8 de gener d'enguany davant els 184 membres del cos diplomàtic acreditat a la Santa Seu, els va dir: "El món és travessat per un creixent nombre de conflictes que lentament transformen el que he definit moltes vegades com a 'tercera guerra mundial a pedaçes' en un veritable i propi conflicte global". Denuncia, també, que "la disponibilitat d'armes incentiva el seu ús i incrementa la seva producció. Les armes creen desconfiança i desvien recursos. Quantes vides es podrien salvar amb els recursos que avui es destinen a l'armament?". I afirma: "La guerra és una immensa tragèdia i una cruel massacre" i el camí

cap a la pau "passa pel diàleg polític i social, perquè és la base de la convivència civil en una comunitat política moderna".

Vicky Moreno: "La guerra és un plus de violència per a les dones perquè els nostres cossos reben la major part de la violència en forma de violacions, segrestos, xantatges, matrimonis forçats, etc."

Aquest discurs el pronuncià quan feia dos anys de l'intent d'invasió d'Ucraïna per part de Rússia, conflicte que encara dura, i més de dos mesos de la invasió israeliana de la Franja de Gaza. Conflictes bèl·lics virulents

en què la societat civil es veu envoltada pel terror, la fam i la mort, i molt en particular les dones, com explica Vicky Moreno Campón, feminista antimilitarista que treballa per la no-violència i la pau des de Dones x Dones (entitat que va néixer quan s'inicià la guerra dels Balcans i es va tenir notícies que milers de dones de Bòsnia, Croàcia i Sèrbia havien estat violades): "La guerra és un plus de violència per a les dones perquè els nostres cossos reben la major part de la violència en forma de violacions, segrestos, xantatges, matrimonis forçats, etc.", va explicar al programa *Llevat dins la pasta*, de Ràdio Estel.

"Les guerres són el màxim exponent de les violències. Són els valors de la masculinitat hegemònica per excel·lència,

>>>

Les fotografies, cedides per David Segarra, són del seu llibre Viure, morir i nàixer a Gaza (Sembra Llibres, 2014) amb fotografies i cròniques de la vida i la història a la franja palestina.

en què es continua glorificant el paper de l'heroi, mentre que el paper de les persones que volen alternatives a la guerra (insubmissió, objecció o deserció), no té cap valor”, argumenta Vicky Moreno. Aquesta mestra jubilada posa l'accent en què passa quan la guerra s'acaba: “Moltes vegades la postguerra és molt dura també. Les dones víctimes d'aquestes situacions no han tingut a disposició recursos per a poder iniciar tot un procés de guarició no només físic (que també) sinó també emocional.”

DESINVERTIR EN L'ECONOMIA DE GUERRA

Les universitàries i universitaris s'han mobilitzat per exigir a les seves universitats que trenquin llaços amb Israel. És un boicot econòmic amb la retirada de fons a empreses i universitats vinculades a aquest estat.

El moviment del boicot es va crear el 1959 al Regne Unit per demanar als consumidors que s'abstinguessin de comprar productes sud-africans en protesta pel règim racista de

Pretòria. Va ser una mobilització internacional que va tenir efectes, entre altres, amb el boicot a la participació d'equips sud-africans en competicions esportives. El que va començar com un boicot comercial dels consumidors aviat es va transformar en una campanya en pro de sancions econòmiques i de l'aïllament total de la Sud-àfrica de l'apartheid, fins que va caure.

El moviment Boicot, Desinversió i Sancions (BDS) demana boicotejar les empreses que fan costat a Israel, en protesta

pel seu règim d'apartheid en els territoris palestins, i ara per la guerra a Gaza. Són empreses amb marques que tothom coneix, i està al nostre abast prendre la decisió de no consumir-ne els productes.

“Quantes vides es podrien salvar amb els recursos que avui es destinen a l'armament?”, es pregunta el papa Francesc

Desescalar els conflictes i no alimentar la indústria de la guerra pot acabar portant al desitjat procés de negociació de la pau en què, “lamentablement, les dones pinten poc, perquè no se les considera prou protagonistes o capacitades per estar en una taula de negociació, formades sempre per senyors. En els acords de Dayton, les Dones de Negre de Belgrad havien demanat de formar-ne part, pels valors feministes del diàleg, de l'escolta de l'altre, de no considerar l'altre com l'enemic, sinó la persona amb qui es pot

parlar. En no poder ser les dones en els processos de negociació, queden una mica esbiaixats. I d'aquí que el període de pau que s'ha de construir en acabar les guerres, de vegades, queda bastant coix”, constata Vicky Moreno.

EDUCAR EN LA PAU

“El nostre objectiu, per molt que sigui una utopia, és desmilitaritzar la societat. Que s'acabin les guerres perquè són un absurd. I, sobretot, trencar la lògica

que diu que les guerres són inevitables. Nosaltres intentem argumentar que les guerres són evitables. Estan provocades per un capitalisme militarista i depredador, que el que fa és vendre-les com a mercaderia. Des de fa temps, volem acabar amb la carrera armamentística amb opcions com l'objecció fiscal a les despeses militars", argumenta Vicky Moreno, de Dones x Dones.

El moviment Boicot, Desinversió i Sancions (BDS) demana boicotejar les empreses que fan costat a Israel, en protesta pel seu règim d'apartheid en els territoris palestins, i ara per la guerra a Gaza

"Cal educar en la pau en tot moment i en totes circumstàncies. El primer esforç per educar en la pau és que cadascú s'ha d'adonar del que té en el seu interior. Els

ressentiments no són genèrics, tenen a veure amb la cultura que has rebut, l'educació que reps...", són paraules del president de la **Fundació Carta de la Pau** dirigida a l'ONU, Jordi Cussó.

Un dels exemples és el **Programa Vitamina** de la Fundació: empoderar joves perquè siguin líders en transformació social i referents de pau en els seus barris. Vitamina és un programa de quatre anys de formació experiencial en habilitats socials i emocionals que va dirigit a adolescents entre 13 i 17 anys amb risc d'exclusió social.

El compromís per la pau i la justícia des de la perspectiva de l'Evangeli i el pensament social cristià el promou des de finals dels anys seixanta **Justícia i Pau**. L'entitat manté el missatge i llegat de qui va ser el seu president, Arcadi Oliveres, pensador i activista reconegut. **La Setmana per la Pau - Arcadi Oliveres** és el programa que reuneix activitats de pensament

i acció sobre drets humans, pau i medi ambient, entre altres.

La societat civil té una tasca molt important en la construcció d'una cultura de la pau que sigui sòlida. Si les institucions també es comprometen amb la cultura de la pau, tot plegat l'afavoreix. Fa poc més de quatre mesos va començar a caminar el Fòrum Català per la Pau: un procés participatiu de

Jordi Cussó: “El primer esforç per educar en la pau és que cadascú s’ha d’adonar del que té en el seu interior. Els ressentiments no són genèrics, tenen a veure amb la cultura que has rebut, l’educació que reps...”

reflexió i debat que tindrà dos anys de durada (2024-2025) i neix amb un doble objectiu: crear una política pública de pau de Catalunya i reforçar les agendes i les capacitats d’incidència social i política de les organitzacions de foment de la pau catalanes. Una iniciativa institucional i social impulsada pel Govern de Catalunya, el Consell Català de Foment de la Pau, l’Institut Català Internacional per la Pau i el teixit associatiu català. Els eixos temàtics que tractarà són: cultura de la pau, seguretat i justícia, conflictes armats, reptes globals i l’eix amb visió transversal de dones, pau i seguretat.

RECURSOS

- Als pòdcasts **Drets i en Pau**, de FundiPau, s’hi analitzen l’estat actual de la pau al món i la seva relació amb altres aspectes de la nostra societat actual.
- **Lluitanoviolenca.cat** està formada per gent diversa que promou la lluita no violenta i afavoreix la capacitat en aquesta lluita a Catalunya, seguint les passes de referents com ara Gandhi, Luther King, Sharp i Xirinacs.
- Aitziber Blanco Goikoetxea, **BIDELAGUN. Acompanyament a processos de diàleg a Euskal Herria. Alguns aprenentatges i un camí per recórrer** (Eines de pau, seguretat i justícia 29), Barcelona: Institut Català Internacional per la Pau 2023. Es pot baixar en pdf.
- Manifest **NOMILITARISM.EU!** signat per un ampli ventall d’organitzacions, moviments (entre els quals l’ACO) i col·lectius, presentat el 23 de maig, dies abans de començar la campanya electoral europea.
- El perfil de **Famílies per la pau** de la xarxa X, creat a finals de l’any 2023.
- Promovem **la Cultura de Pau i la No-violència**. Pretenem substituir una cultura que legitima l’ús de la violència per una altra, en què el respecte per la dignitat igual de totes les persones, ens la faci cada cop més intolerable.
- Som una entitat cristiana que actua a Catalunya des de l’any 1968 i que té com a finalitat **la promoció i defensa dels drets humans, la justícia social, la pau, la solidaritat i la protecció de la naturalesa**.

Europa, la que es vanta de ser el bressol de l'humanisme i la llevadora dels drets humans (des de la França republicana fins a la Declaració de 1948), aixeca murs inexpugnables que, des de fa dècades, posen en dubte de manera important la universalitat d'aquests principis que li són fundacionals.

Aquest ha estat un procés que es dona en àmbits diversos, i que s'ha accelerat amb l'avanç de discursos retrògrads sobre la migració, que ja no són patrimoni de l'extrema dreta, sinó que van calant en els partits socialdemòcrates i fins i tot en els partits que es diuen d'esquerra.

L'externalització de les fronteres europees, "fenomen que es caracteritza per una arquitectura de polítiques complementàries entre elles que tenen l'objectiu de desplaçar la gestió de les fronteres exteriors europees cap al Sud, evitant l'arribada de persones refugiades i immigrants"^[1], es combina amb l'enduriment de les mesures de regulació del flux de les migracions i de l'estada al territori europeu per als qui hi aconsegueixen arribar.

Les deportacions de persones a qui se'ls ha denegat el

reconeixement de l'asil (com les que recentment ha realitzat el Regne Unit a Ruanda), i fins i tot la delegació de la tramitació de la demanda d'asil, com en el cas de Dinamarca, també a Ruanda; i el Pacte Europeu de Migració i Asil, aprovat recentment, són una prova del camí, que sembla sense retorn, cap a una Europa que criminalitza les migracions i deshumanitza les persones.

A les persones provinents del continent africà, el fet de no compartir la mateixa cultura i ser majoritàriament persones negres i musulmanes els significa pràcticament la impossibilitat d'arribar amb garanties al continent. Es tracta d'un procés selectiu, ja que cal recordar que les persones que es van veure obligades a fugir d'Ucraïna van trobar una solidaritat i una flexibilitat de les fronteres, que es neguen a la resta de persones que fugen de guerres i conflictes, de l'empobriment i de les conseqüències del canvi climàtic.

L'Organització Internacional per a les Migracions (OIM) estima que entre el 2014 i el 2023, 11.000 persones haurien perdut la vida en el procés migratori a l'Àfrica (gairebé la meitat al desert del Sàhara), a les quals cal sumar les més de 23.000 que han mort intentat creuar la Mediterrània. Es

calcula que unes 55.000 persones són víctimes de tràfic il·legal de persones a l'any. Un negoci lucratiu que creix a la mateixa velocitat amb què les fronteres es fan més infranquejables.

A les persones provinents del continent africà, el fet de no compartir la mateixa cultura i ser majoritàriament persones negres i musulmanes, els significa pràcticament la impossibilitat d'arribar amb garanties al continent

A més de la sagnant xifra de vides perdudes en el camí cap a Europa, la conseqüència directa de l'enduriment de les polítiques frontereres és la pràctica eliminació del dret d'asil, una de les conquestes polítiques més importants de la democràcia liberal; però, a més, significa la relativització dels drets humans i de la seva vigència. Es tracta d'un nou aspecte de les polítiques intervencionistes neocolonials que encara caracteritzen les relacions internacionals mundials.

[1] <https://diccionario.cear-euskadi.org/externalizacion-de-fronteras/>

Luz Helena Ramírez Hache, d'origen colombià, és una defensora dels drets humans, mare, dona migrant i sòcia fundadora de l'Associació Migració i Economia Social i Solidària de Barcelona (MigrESS).

Aquestes polítiques migratòries, cada cop més letals i inhumanes, s'acompanyen de discursos d'odi que les justifiquen, i que responsabilitzen els qui només tenen la seva força de treball, de ser els responsables de tots els mals de la societat occidental. Es tracta d'una capacitat laboral l'exploració de la qual es converteix en una altra forma d'extracció de riquesa dels països del Sud global.

El camí per fer caure les fronteres que fan d'Europa una fortalesa és, en primer lloc, el reconeixement dels drets de totes les persones que aporten al sosteniment d'aquesta societat

Alhora que es criminalitza la migració, l'Europa envellida la necessita per fer sostenible les seves economies i el sistema de pensions. Són les persones migrants les que a més a més sostenen el

sistema de cures, ocupant-se de les tasques que durant la pandèmia es van denominar "essencials" per donar rellevància al seu paper com a sustentació social. Treballs que es fan sense garanties laborals, de manera precària i que signifiquen importants guanys als sectors de cures, serveis i a l'agricultura, així com un frau important al sistema de la Seguretat Social.

A més de ressaltar que la migració és un dret humà i que la mobilitat humana és intrínseca a la nostra espècie, també cal tenir presents les causes que originen els moviments de persones més significatius: les guerres, els conflictes armats i la violència sociopolítica; els desastres naturals i les conseqüències de l'escalfament global; la manca d'oportunitats i la pobresa. Totes són conseqüència directament o indirectament de l'actual model econòmic i del profund desequilibri que cada cop es fa més gran entre el Nord i el Sud global.

L'autoorganització de les persones afectades per aquestes polítiques i la lluita pel reconeixement de les seves aportacions a la societat

d'arribada es dona en molts punts de la geografia. Una mostra de la capacitat política que pren la lluita migrant i antiracista ha estat la Iniciativa que el 9 d'abril passat va ser acceptada a tràmit al Congrés dels Diputats: la Iniciativa Legislativa Popular per a la regularització extraordinària de persones, que beneficiaria almenys mig milió de persones, entre les quals uns 150.000 menors d'edat. Aquesta iniciativa va aconseguir el suport de més de 600.000 persones amb DNI.

Les causes de la mobilitat humana són conseqüència directament o indirectament de l'actual model econòmic i del profund desequilibri que cada cop es fa més gran entre el Nord i el Sud global

El camí per fer caure les fronteres que fan d'Europa una fortalesa que nega els drets a totes les víctimes que deixen les polítiques econòmiques en tots els països del Sud global és, en primer lloc, el reconeixement dels drets de totes les persones que aporten al sosteniment d'aquesta societat; la construcció d'aliances polítiques antiracistes que posin en primer pla aquests drets i els qui els exigeixen, per aturar l'avanç dels discursos xenòfobs i racistes que s'escampen com una taca d'oli; i, naturalment, un canvi de fons en les polítiques econòmiques que augmenten dia a dia les diferències entre el nord i el sud, ja no solament en relació als països, sinó també en les pròpies societats europees. ■

ITZIAR GONZÁLEZ, ARQUITECTA SOCIAL

Per: Ton Clapés. Fotos: Jordi Esplugas

"EL TURISME MASSIU ÉS LA COARTADA DE L'ECONOMIA CRIMINAL"

Mitja tarda, dia de Sant Jordi enmig de la Rambla. Itziar González Virós (Barcelona, 1967) arriba amb retard, ve d'Olot on l'ha portat el seu nou projecte professional: la rehabilitació del nucli antic de la capital de la Garrotxa. De seguida es posa en solfa. Tot i que en principi es deixa fer fotografies a contracor, després ens atén pacientment al fons d'un restaurant on la coneixen i li deixen una taula perquè parlem una estona. Tot, a "casa seva", al districte de Ciutat Vella de Barcelona, on ha viscut gairebé tota la vida i d'on va ser regidora (2007-2010) fins que va dimitir abans d'acabar el mandat en destapar i denunciar un cas de corrupció funcional.

D'abans i després d'aquesta curta etapa de política institucional, té un llarg currículum i bagatge d'activisme i professional en diferents llocs i projectes que la fan definir-se com a arquitecta social. La seva vocació d'arquitecta social devia començar just en acabar la carrera d'arquitectura quan va fer "un jurament hipocràtic" que mai faria obra nova. Jurament fet en els anys d'ebullició constructiva que vivia la ciutat de Barcelona els anys previs als Jocs Olímpics de 1992.

Explica'ns, per començar, què és això que anomenes arquitectura social.

És tornar a dotar l'urbanisme de tot allò que cal perquè les persones generin vincles entre elles en els seus espais, en els seus barris, en les seves ciutats. He anat desenvolupant una metodologia i he anat col·laborant amb diferents agents institucionals i socials que em demanaven processos de deliberació i mediació entre les parts. Donat que tinc experiència de veïna, d'activista, de tècnica municipal i de regidora, conec una mica totes les casuístiques i m'és fàcil "empatitzar" amb totes les parts. Faig com de medidora entre agents diversos. Miro de generar projectes comunitaris, i a vegades faig de reforç en temes de qualitat democràtica i participació amb diferents ajuntaments.

"La realitat global i sobretot la del mercat immobiliari ha impedit que Barcelona es pugui conjugar en primera persona"

Treballes sola o en equip?

Sola, però quan vaig als llocs -he treballat a Euskadi, al Priorat, a França, a Suïssa...-, miro de crear un equip amb la gent jove d'allà, faig planter. Sempre em comparo amb aquells artesans de l'edat mitjana que eren experts a fer vitralls, estaven a Tolosa, després anaven a la catedral de Girona, després a Barcelona i treballaven compartint els seus coneixements amb la gent dels llocs.

I ara estàs a Olot...

Sí, però no hi he anat com un arquitecte que va a fer obres, sinó com un arquitecte que va a refer la

comunitat, perquè conjuntament, privats, Administració i societat en general, veïns, entitats, defensin el nucli antic com un bé comú. Si no hi ha la comunitat que el reivindica, no es pot fer la feina bé. He anat a viure allà, a una altra ciutat vella.

Dius que les ciutats han de batejar al ritme de la gent, a Barcelona passa això?

A Barcelona hi ha petits espais molt autèntics que resisteixen, però és veritat que la realitat global i sobretot la del mercat immobiliari han impedit que aquesta ciutat es pugui conjugar en primera persona.

Fa la sensació que el diagnòstic és clar, gentrificació, massificació turística..., però no es toquen o no es volen tocar les tecles de fer canvis.

A veure, hi ha dos fenòmens. Un és la gentrificació; l'altre, la turistització. La turistització és pitjor que la gentrificació, perquè amb la gentrificació, tot i que és la substitució de població de classes populars d'un lloc per la de classes més benestants, segueixen vivint-hi persones. Per tant, hi ha esperança. Però la turistització és realment letal, perquè bàsicament el que fa és garantir que en un territori no hi hagi cap veí i, per tant, no hi hagi vida política.

La turistització funciona de la manera següent: buidem un territori de veïns i hi instal·lem un dispositiu d'oci per a persones que van i venen. D'alguna manera convertim les ciutats en contenidors. Els pisos són fixos, la part material, són el contenidor, i la càrrega canvia tota l'estona.

I és un gran negoci...

Sí, la turistització és el gran negoci perquè permet que l'economia blanquegi capital amb

el parc immobiliari, la droga, el tràfic de persones..., i tot plegat en una marea de turisme queda ben justificat. Hi ha molta gent que consumeix coses i, per tant, tu pots obrir negocis que no són realment negocis, que no tenen realitats o no hi viu ningú i pots anar blanquejant.

"La turistització és realment letal, perquè bàsicament el que fa és garantir que en un territori no hi hagi cap veí i, per tant, no hi hagi vida política"

Sempre dic que el turisme massiu és la coartada de l'economia criminal. Això és la veritable economia que està funcionant en molts llocs d'Europa i, malauradament, també a Barcelona.

Es poden fer coses per revertir la situació?

Quan vaig guanyar el concurs de rehabilitació de la Rambla juntament amb l'UTE KmZERO, professionals de Ciutat Vella, vam proposar una solució per a la gentrificació. Vam dir que cada vegada que l'Ajuntament urbanitzés o millorés un espai públic, escripturés en el registre de la propietat una afectació.

Has de dir al privat a qui es millora el valor urbanístic del seu edifici, que com que aquesta millora l'hem produït amb rendes públiques, l'hem de recuperar.

Tu pots inscriure les finques que són contingües a l'espai millorat i posar-los una afectació, que vol dir, vostè si s'ho ven, la diferència de preu ens la dona, i si no s'ho ven i ens vol

>>>

retornar això, posi-ho quinze anys de lloguer a tal preu i considerarem que està fent un retorn social.

Hi ha maneres per cooperar amb el privat i fer-lo sensible, que no pot ser simplement una actitud d'extractivisme i que una ciutat com tot ecosistema necessita ser circular.

Per tant, el que no pot ser és que les rendes dels que hi vivim, les rendes públiques, es portin a les privades i que les privades no facin un retorn social.

Tot passa perquè els que manen tinguin voluntat política de fer canvis?

Tot passa perquè el polític deixi de practicar la política clientelar i de favoritismes i es posi realment al servei dels contribuents i de la ciutadania, indistintament del que votem. Hi ha gent que està

més interessada en el poder i tots els càrrecs i tota l'economia que se'ls genera de tràfic d'influències que realment fer un veritable servei públic.

“Els partits no estan fent política i estan massa interessats en el poder”

Per tant, tu deus estar molt convençuda d'aquella frase que diu que si tu no fas política te la fan?

Jo considero que els partits polítics no estan fent política i estan massa interessats en qüestions del poder. La intuïció de la proposta que vam fer el 2012 d'un Parlament Ciutadà és que hem de complementar el poder delegat, amb un altre poder ciutadà fiscalitzant, que controli i impulsi els observatoris ciutadans,

i que es publiquin les dades...

La ciutadania s'està adonant que no és que li facin la política, és que els diners que està aportant a través de les seves contribucions al comú, van a coses que són totalment antisocials.

No pot ser, per exemple, que els plecs de condicions per als serveis a les llars, a persones sense sostre, a les residències de gent gran, etc., les guanyi l'empresa del Florentino Pérez. «Ah, és que són les normes, és que això es fa així...» Doncs canvia els plecs de condicions!

Un altre exemple, com podem concebre que acompanyem els menors immigrants fins als 18 anys, i a partir dels 18 passem i els deixem al carrer? S'ha de ser psicòpata com a Administració, perquè, «escolta, és la mateixa persona».

«Ah, no, administrativament ha canviat el seu rang.» Com que administrativament? És una persona.

Em crida molt l'atenció com el polític s'inhibeix de les accions realment transformadores i considera que l'Administració és com una realitat en què ells només poden entrar per corrompre-la i no pas per transformar-la.

Però ara els ajuntament ja fan consells de barri, pressupostos participatius...

La democràcia formal té els seus rituals. Primer eren rituals més dels cacics, del poder unipersonal de l'amo i després de l'alcalde. Amb el temps i la democràcia els ciutadans semblava que delegaven en els representants dels partits. Ara, darrerament, sembla que es fa espai a la representació ciutadana directa i ja hi ha consells ciutadans.

Però sempre és una petita obertura formal, mai és intrínsecament cultural, ni alliberadora, ni vinculant! Queda molt de camí per fer!

“Si hi ha una persona, podem fer política, si la deshumanitzem, estem perduts”

Parlen de participació, però tu dius cooperació, un esglaió més?

La participació és que algú des de dalt convida a participar un altre. Implica una jerarquia. La cooperació és que jo sense tu no puc fer res. Jo parlo de cooperació perquè l'Administració fa el seu paper, però la ciutadania, si hi estem posant hores i estem cooperant, hem de ser reconeguts i tenim els mateixos drets per definir les actuacions d'interès

general. És a dir, el resultat no pot ser només consultiu. Escolta, jo hi estic posant hores. Què en rebo jo, d'això? Per tant, jo crec que el salt i l'aprofundiment en la democràcia directa s'ha de fer.

És posar en el centre les persones?

El model és que, tinguis el rol que tinguis, miris tothom com a persona; si tens davant un polític, mira'l com a persona, no com a representant d'un partit; si tens un tècnic, no el miris com un funcionari que t'ha de fer unes hores, mira'l com una persona que l'has de motivar, que l'has de formar, has de vetllar per ell, has de cuidar. És una persona, no és una màquina. Un veí és una persona, tothom...

El més infernal són aquests fons voltors que són impersonals. És al món de la borsa, de l'especulació, que no hi ha persones.

>>>

Però en tots els altres àmbits, sigui una empresa privada, sigui inclús un gran tenidor, si hi ha una persona, podem fer política. Podem fer, podem construir, ens podem aproximar.

Si hi ha persones, hi ha esperança. Si decidim que les administracions funcionen com màquines cegues, si decidim que el món financer mana, si ho fem abstracte, si ho deshumanitzem, aleshores estem perduts.

I jo em temo que els partits polítics estan deshumanitzant-se per maquinàries partidàries que tenen unes quotes, uns ingressos, uns espais d'influència, que els permeten tenir més poder. És una maquinària infernal, no és humana.

Per tant, jo et dic, hi ha vida política si hi ha persones.

Parlant de política, quan eres regidora del districte de Ciutat Vella vas alertar d'un cas de corrupció en l'atorgament de llicències per a pisos turístics pel qual van ser condemnades disset persones per diferents delictes. Vas haver de dimitir per falta de suport.

Jo en el moment que dimiteixo m'adono que tinc una gran vocació política en tant que ciutadana, perquè no suporto no fer el que hem vingut a fer els que volem fer això. Jo era molt feliç amb la feina de regidora de Ciutat Vella, la formació d'arquitecte i urbanista em permetia dissenyar coses pràctiques, m'ho estava passant francament bé, però anava amb escorta, estava amenaçada de mort, em van entrar a casa, tot bastant estressant. Al final, la

situació era ja molt límit, també sabia entendre que jo era persona no grata, que no m'estaven fent costat. Em va semblar que el més elegant era mostrar la impotència, perquè precisament, perquè hi ha aquest interès en el poder, em sembla rellevant que algú mostri que hi ha alguna cosa més important que el poder, els teus valors de compromís de servei públic. I vaig optar per fer aquesta dimissió molt conscient que no volia anar criticant ningú, sinó d'una forma silent, perquè jo no compartia com es comportaven davant la corrupció i no compartia moltes altres coses.

“La corrupció només serveix com a arma de destrucció entre partits”

Fins al cap de tretze anys, ja amb la sentència ferma del cas, a l'Ajuntament de Barcelona no es va fer un acte de reconeixement i es va obrir un expedient per possible rescabament patrimonial que no va tenir el suport del partit (PSC), que és qui t'havia posat a les seves llistes com a independent.

En el moment del judici, a la persona que em va amenaçar de mort, li vaig rebaixar la quantitat que m'havia d'indemnitzar perquè vaig valorar que la seva acció contra mi era greu, però molt pitjor era com vaig ser tractada per la institució a la qual servia. A mi qui m'hauria de rescabalar de tot el patiment és la institució. I em va semblar que l'Administració havia de fer un gest indemnitzant-me l'any que no vaig treballar ni tenir atur. Jo no volia que les persones em demanessin perdó, jo volia que la institució hagués de reconèixer que s'havia equivocat.

Però la institució es corporativista, li costa molt reconèixer que hi havia funcionaris corruptes, prefereix criticar una regidora que denuncia la corrupció que reconèixer que tenia corrupció a dins.

I parlant de corrupció, el 2015 per iniciativa de l'Observatori Ciutadà contra la Corrupció, que presideixes, va ser signat per tots els partits del Parlament de Catalunya, excepte el PP, un pacte contra la corrupció. Quin recorregut ha tingut?

Sí, vam fer un pacte social contra la corrupció. El van signar més de setanta entitats. Amb això ens en vam anar al Parlament i vam demanar que aquest pacte el signessin els partits polítics. El van signar tots menys el PP. A partir d'aquí, com que nosaltres, amb la idea del Parlament Ciutadà, havíem confluït amb els polítics i ells estaven creant la comissió parlamentària per analitzar les causes estructurals de la corrupció, se'ns va invitar a anar a la comissió. I aquí per primera vegada vam acostar-nos a fer el parlament ciutadà efectiu, per una banda els partits polítics i per l'altra nosaltres. Vam assistir a tot el procés, vam fer les conclusions, vam fer el resum i vam fer tanta feina que es va acordar que cada dos anys l'Observatori Ciutadà contra la Corrupció seria el responsable d'organitzar al Parlament una cimera contra la corrupció. Així, cada dos anys ajuntem les entitats, els partits polítics i els òrgans de control i fem un seguiment dels acords que va prendre el Parlament que malauradament és molt ínfim.

Execució minsas, però, a més, el PP, un dels partits més gran i amb més poder de l'Estat espanyol, no té cap problema a no adherir-se a un pacte contra la corrupció.

La corrupció és una paraula que només serveix com a arma de destrucció entre partits. Res més, no té més conseqüències. La defensa de les persones alertadores és zero, no existeix, hi ha molts òrgans que “viuen” institucionalment del tema però, salvant algunes excepcions, en general no funciona. Ningú vol lluitar contra la corrupció, perquè està intrínsecament en el funcionament dels partits polítics.

“El cristianisme és la meva base cultural, jo en tinc la compassió, l’empatia, el valor de les persones, l’esperança”

Llavors, quina via ens queda?

La cultura de la integritat. És a dir, tornar al món de les persones i els valors democràtics reals. No en queda una altra, que és fer formacions en la integritat pública, formar els càrrecs en la integritat pública, ajudar la gent que tingui eines per fiscalitzar els comptes, és a dir, que torni a ser estimulant, millorar, ser millors.

Jo sempre els dic que els que són independentistes, més que demanar que Catalunya s’independitzi, haurien de demanar que a Catalunya s’avancés en valors, en integritat pública, per exemple. Per tant, jo sí que crec que un projecte per a aquest país pot ser lluitar per bastir benestar i justícia social des de la cultura de la integritat i l’arquitectura social. Hem de tornar a fer un pacte social entre els contribuents i les nostres administracions, els que gestionen, perquè s’ha trencat, ningú confia en ningú. ■

L'ARQUITECTE QUE DIBUIXAVA L'EVANGELI

L'ltziar s'estranya que, sent una revista d'un moviment cristià, no li fem cap pregunta directa sobre aquesta realitat, i és ella que expressa que vol manifestar-se: “El cristianisme és la meva base cultural, jo en tinc la compassió, l’empatia, el valor de les persones, l’esperança. Gràcies al pare i a la mare [Josep Antoni González Casanova, 1935-2021, i Maria Rosa Virós i Galtier, 1935-2010] he tingut aquest acompanyament. Jo dibuixava mentre fèiem la catequesi, puc dir que em vaig fer arquitecte dibuixant l’Evangeli. És part de la meva base cultural, ètica i personal, ho reconec sense cap mena de problema. Ho porto amb molt d’orgull i no me n’avergonyeixo. Soc més espiritual que religiosa, però no reconèixer la meva base cristiana seria no ser honesta ni fer reconeixement del que se m’ha donat en el meu entorn familiar i social.”

HONDURES, PARADIGMA DE LES CRUÏLLES DE CENTREAMÈRICA

EL DEFENSOR DELS DRETS HUMANS, PADRE MELO, ANALITZA LA SITUACIÓ A LA REGIÓ

Per Joan Andreu Parra

“Centreamèrica no s’entén sense els Estats Units”. Aquesta afirmació de l’editor José Manuel Cuevas (veure *Quetzal*, n. 87, novembre 2023) resumeix el principal determinant en l’esdevenir d’aquests països. Des de “l’exemple paradigmàtic del desembarcament empresarial nord-americà amb la United Fruit Company, fundada el 1899, que comercialitzava fruita tropical, sobretot plàtans”, els “suports a governs militars i lluita contra guerrilles” a, finalment, ser “des dels vuitanta, zona de trànsit de les rutes de cocaïna que van del sud al nord del continent”.

Així doncs, no és estrany que el president hondureny anterior, Juan Orlando Hernández (2014-2022), estigui a la presó als EUA i el seu germà diputat hagi estat condemnat a cadena perpètua per narcotraficant. “Del 2009 al 2022 el govern d’Hondures ha estat conduït per narcotraficants”, no dubta a sostenir Ismael Moreno

Coto (El Progreso, 1958), jesuïta conegut com a Padre Melo, que s’autodefineix com a “defensor dels drets humans en un país devastat”.

Els sentiments de la població centreamericana són de “desconfiança envers els poders establerts, frustració i incertesa”

El Padre Melo descriu el govern de la presidenta Iris Xiomara Castro (esposa del president Zelaya Rosales, que va ser enderrocat el 2009) al capdavant del país des del 27 de gener del 2022: “És un govern híbrid: t’agafa coses de Nicaragua (mètode estalinista, duresa fins i tot amb un llenguatge obsolet de l’esquerra) i l’estat d’excepció d’El Salvador (que el gener va fer un any i s’ha renovat).” Segons el jesuïta, al país juguen un paper rellevant dos actors: el

“Veu dels sense veu”, va ser el primer lema de Radio Progreso, al qual va seguir “la veu d’un poble en marxa” i ara és “la veu que és amb vosaltres / la voz que está con vos”.

règim de cabdills (alcaldes, grans terratinents, diputats, empresaris rurals) i el narcotràfic. Tot això porta al *narcoestat* construït a la darrera dècada llarga, és a dir, “la institucionalitat cooptada pels líders del crim organitzat”.

Padre Melo: “Un dels meus nutrients són les Bertas Cáceres, els màrtirs, molts amics a qui han matat. Són un fibló contra la mandra, la por, la desesperança, les ombres”

Tot i així, el poble té expectatives en un govern “progressista” que ha d’afrontar reptes enormes: “Hi ha esforços molt notables per part del Congrés Nacional per derogar les lleis que garantien la impunitat dels corruptes i la llei ZEDE (Zones d’Ocupació i Desenvolupament Econòmic) que va promoure el president

Hernández, no estem parlant de zones franques i una concessió de drets, sinó de lliurament de territori amb tot allò que significa: salaris, seguretat, llei laboral, que són diferents dels que garanteix la Constitució d’Hondures. A més, s’intenten reduir les angoixes econòmiques del poble amb subsidis al combustible, a l’energia elèctrica...”

Ara bé, aquests esforços xoquen amb dos contrapesos: “D’una banda, l’oposició ferotge, destructiva, del partit d’extrema dreta que liderava Hernández i el sector de l’alta empresa privada i els inversors nord-americans; i, de l’altra, el mateix govern que no es decideix a aplicar amb independència i autonomia sistemes per fer front a les xarxes de criminalitat, ja que també es posa en perill.” El resultat és “un país encallat en un context de polarització extrema. Refer això requereix molts anys i un compromís ferm”.

DEFENSA DELS DRETS HUMANS

Radio Progreso, emissora amb 67 anys d’existència, no confessional, de servei obert universal i amb una opció militant pels més desfavorits, pertany a la Companyia de Jesús des del 1970 i el Padre Melo hi té un paper destacat. “El meu ofici més important no és periodista ni capellà, sinó defensor de drets humans; en particular tracto de protegir els líders ecologistes i l’exerceixo a través dels mitjans de comunicació: revistes, programes de ràdio... Les meves pors, que són moltes, queden en segon lloc, sento aquesta crida i he de posar-la al servei de la gent indefensa. Exorcitzo les pors a través de la presència a les comunitats, em costa viure la vida sense l’amistat amb la gent empobrida”, confessa a *Salillum*.

Precisament, el 2 de març passat es va complir el vuitè aniversari del martiri de la seva compatriota >>>

ENTRE ELS AUTORITARISMES POPULISTES I LES DEMOCRÀCIES DEBILITADES

Ismael Moreno ha estat convidat aquest febrer a la taula rodona celebrada a Catalunya “Violència, militarisme i drets humans al triangle nord d’Amèrica Central”. “En relació amb Centreamèrica, aquí hi ha una barreja d’interès (en cercles reduïts), de preocupació i de certa impotència. Cal donar continuïtat a les xerrades, perquè en general hi ha una notable desinformació, mala informació o desconeixement del que passa a Centreamèrica”, conclou el jesuïta hondureny. Així, els sentiments de la població centreamericana són de “desconfiança envers els poders establerts, frustració i incertesa”, en un context de “creixement de la desocupació, inseguretat i violència, absència de respostes en salut, educació deficient, el problema de la terra irresolt ...” i que motiven cada vegada més persones a migrar els EUA, Costa Rica, Europa... [les remeses de diners dels migrants representen aproximadament una cinquena part del PIB d’Hondures]. “El més vital de la joventut està en èxode desesperat. La societat es descapitalitza, es deshumanitza, s’empobreix”, es lamenta el Padre Melo.

Es fa inevitable parlar de la situació de Nicaragua: “Aquests cercles internacionals militantment compromesos als 80 amb la revolució nicaragüenca esperaven

conseqüències positives i dignificadores per al poble i que aquesta revolució irradiés cap a Centreamèrica i el món. Amb el pas dels anys i veient els resultats actuals ens trobem amb un tancament de pensament, control extrem del poder i persecució de les idees diverses, amb tendència al pensament únic”, apunta el Padre Melo. Precisament, aquest model d’“autoritarisme populista” està sent replicat a El Salvador: “Són dos països on el poder es concentra (així resolen la seguretat davant de les “maras” o bandes) i tenen un assistencialisme social (transport i serveis socials) que els permet tenir una base de suport entre el sector més pobre i controlar la població. També tenen algun tipus de reconeixement de les empreses privades perquè se’n beneficien”, analitza el Padre Melo.

D’altra banda, si bé a Hondures i Guatemala hi ha governs democràtics, hi ha uns contrapoders amb interessos contraris al bé comú: “En el cas d’Hondures, l’empresa privada actua amb desconfiança envers el govern, ja que senten amenaçats els seus privilegis. I a Guatemala, l’alt empresariat ha estat vinculat a dinàmiques de corrupció i impunitat i el nou govern representa una amenaça per a ells.

El Padre Melo ha estat amenaçat diverses vegades per denunciar la situació del seu país i defensar els drets dels pobres.

i bona amiga Berta Cáceres, motivat per la lluita contra les activitats mineres que contaminen amb metalls pesants: “El primer nutrient de la meua esperança és que tinc fe en un Déu que ens impulsa, ens dona el seu esperit per transformar el nostre món en positiu perquè hi hagi llum. Aquesta fe la visc amb alegria, com un motor. Un segon nutrient són les *Bertas Cáceres*, els màrtirs, molts amics a qui han matat. Berta és una referència i un agulló contra la mandra, la por, la desesperança, les ombres. Hi ha moltes altres persones a qui

reto la meua devoció constant. És impossible que em deixin estar en pau. Un altre nutrient permanent és la generositat de la gent. Tants cops que es diu que Hondures és el país més violent del món, jo veig que és el més generós, i com més pobre, més. I, finalment, un altre nutrient és el meu equip de treball, jo soc el gran, guanyen poc i no obstant s’hi passen les hores. En totes les circumstàncies, la gent no perd la joia i l’empenta.”

A Hondures són majoria els evangèlics/protestants (48%) davant dels catòlics (34%) i creixen els no confessionals

Pel que fa a les confessions religioses, a Hondures són majoria els evangèlics/protestants (48%) davant dels catòlics (34%) i creixen els no confessionals. “No hi ha convivència perquè els pentecostals són sectes protestants amb pastors que tenen un discurs mil·lenarista, messiànic (desvinculat de la realitat), i, alhora, en confrontació directa amb l’Església catòlica”, diu el Padre Melo. “Les Esglésies històriques són molt reduïdes, amb poca incidència; en canvi, en un llogaret, colònia o barri trobes multitud d’esglésies, tantes com vocació de líder tingui la gent. Atenen les necessitats, però només les del seu grup, i es van multiplicant incessantment. Són molt individualistes, la lluita social és satanitzada i políticament són extremadament conservadors”, descriu. Les bases econòmiques dels pentecostals també són

sòlides: fonamentalment el vincle econòmic dels fidels amb el pastor (delme), els subsidis de les Esglésies “mare” dels EUA i “els diners foscos que poden provenir del narcotràfic o d’empresaris als qui els interessa exercir algun control o volen blanquejar”. Aquest creixement del pentecostalisme ha anat en paral·lel a un estancament del catolicisme, potser perquè “no va voler avançar eclesiològicament en l’ampliació dels ministeris, aleshores la seva presència a les comunitats és molt reduïda, ja que la referència queda limitada al prevere”. ■

PINZELLADES D’HONDURES

Hondures és un dels països més pobres de l’Amèrica Llatina i té una de les taxes d’homicidi més altes del món. El país va ser devastat per l’huracà Mitch el 1998, que va matar unes 5.600 persones i va causar danys per valor d’uns 2.000 milions de dòlars. Des de llavors, l’economia s’ha recuperat lentament, malgrat la covid i els greus contratemps relacionats amb les tempestes del 2020 i del 2021.

- **Habitants:**
9.571.352 (est. 2023)
- **Població per sota del llindar de la pobresa:**
48,3% (est. 2018)
- **Taxa d’atur:**
8,51% (est. 2021)
- **Població activa:**
4,314 milions (est. 2021).

MÉS INFO:

Entrevista al Padre Melo a Ràdio Estel (març 2023):

https://www.radioestel.cat/app/uploads/2023/03/20230307-ISMAEL-MORENO_PADRE-MELO.mp3

Web de Radio Progreso:
www.radioprogressohn.net

XXX ANIVERSARI DE LA POTE, PASTORAL OBRERA DE TOTA L'ESGLÉSIA

Rocío Elvira Quezada, presidenta de l'ACO. / Fotografies: ACO

Fa trenta anys la Conferència Episcopal Espanyola va aprovar el document *La Pastoral Obrera de tota l'Església (POTE)* com a resposta de l'Església a la transformació constant de la realitat del treball i a la necessitat que aquesta realitat, central en la vida de les persones, sigui valorada pel conjunt de l'Església com a espai d'evangelització i de transformació.

De fet, els moviments especialitzats d'Acció Catòlica (ACO, GOAC, JOC, entre altres) ja hi tenien una gran experiència acumulada, encara que no sempre el seu compromís havia estat prou valorat i reconegut. Sense anar més lluny, Mercè Clua, militant de la JOC Nacional de Catalunya i les Illes Balears, expressava en un testimoni a la celebració dels vint anys de la Pastoral Obrera a la diòcesi de Terrassa: "La Pastoral Obrera (PO) sovint està invisibilitzada: som aquells que portem la contrària, qüestionem moltes coses i anem tan poc a missa. (...) Crec que, a l'Església, la PO hi té un lloc important, però que està infravalorat. L'Església es preocupa molt d'acompanyar i protegir els més vulnerables:

pobres, malalts, nens... Però en aquest 'tradicional' acompanyar, en allò que està més normalitzat i en què es posen més esforços, hi ha buits".

"És cert que la Pastoral del Treball és una pastoral complexa i per això ha pogut estar menys present a les diòcesis, a les parròquies... Sense oblidar la gran tasca de Mons. Algora, que va dedicar tota la vida, amb senzillesa i humilitat, perquè no fos una pastoral invisibilitzada. Intentem que aquesta pastoral sigui important tant dins la Conferència Episcopal Espanyola (CEE) com a les parròquies i a les diòcesis a través dels moviments apostòlics, de les delegacions de Pastoral del Treball. Tractant de mostrar que el treball pertany a l'ésser de la persona, que no és una realitat externa o col·lateral, sinó que incideix molt en el nostre ser, estimar i viure. La Pastoral del Treball costa una mica, però intentem que entri en tots els àmbits, fins i tot en els socials", respon Abilio Martínez Varea, el bisbe responsable de la Pastoral del Treball a la CEE, en una entrevista a l'espai *Llevat dins la pasta*, de Ràdio Estel.

QUÈ ÉS LA POTE?

El document de la POTE, elaborat per mitjà d'un procés que podia considerar-se aleshores i ara sinodal, molt participatiu, va permetre fer un pas més enllà, visibilitzar-ne el propòsit i eixamplar el seu àmbit d'actuació, en la consciència que tot allò que envolta el treball humà, en la seva diversitat, és rellevant per a les persones, per a la societat i també és aportació a la creativitat de l'Esperit. Precisament, el bisbe Abilio subratllava la suma de veus a la POTE: "Primer es va fer un document base i qüestionaris que es van enviar a diòcesis, moviments apostòlics, a les comunitats religioses en barris i fins i tot es va contactar amb organitzacions sindicals. I totes aquestes aportacions i diàlegs van servir de base per al document de la POTE, que va ser aprovat finalment el novembre del 1994 en una assemblea plenària de bisbes".

El treball i les seves condicions continuen transformant-se tant des de la base tecnològica com en la forma de relació entre treballadors, entre treballadors i empresa..., però la problemàtica de la precarització continua sent una constant.

La realitat del món obrer es veu impactada pel procés de globalització galopant. Les noves formes de consum, la immediatesa en la compra de productes i serveis a través de plataformes, han generat nous

perfils de treball amb les mateixes cares: milions de repartidors de productes, grans centres de logística a tots els països per dur a terme la distribució. Centres d'informació des de qualsevol lloc del planeta on les trucades són gestionades des d'una altra part del món; la instauració del teletreball a partir de la pandèmia de la covid. I en tots hi ha una constant: la desregulació de les condicions de treball i, per tant, la precarietat.

El bisbe Abilio coincideix en el diagnòstic: "El document de la POTE és molt valuós i ha donat molts fruits, però és veritat que, en aquests trenta anys, ha canviat força el món del treball i hi ha una sèrie de realitats noves que hauríem de tenir presents, com ara la presència de treballadors migrants en situació irregular, l'envelliment de la població treballadora (sobretot en alguns sectors, com el de la construcció), el canvi climàtic, l'entrada de la intel·ligència artificial o el teletreball". Així, doncs, el propòsit des del Departament de la Pastoral del Treball és "portar a terme accions que permetin actualitzar aquesta Pastoral del Treball".

És cert que els moviments especialitzats en el món del treball, com l'ACO, la GOAC, les Hermandades del Trabajo (HHT), la JOC..., fa molt de temps que tiren endavant aquesta missió evangelitzadora, però és molt important el pas que ofereix la POTE en proposar una transversalitat en el món d'Església. Aquest 2024 se celebra aquesta visualització extensiva en l'Església de la POTE. Parlem dels seus fonaments. >>>

Acte reivindicatiu a Terrassa contra la sinistralitat laboral, amb motiu del 20è aniversari de la Pastoral Obrera de la diòcesi, el 20 d'abril passat.

ELS FONAMENTS DE LA POTE

- › Reconeix la *dignitat* inherent de les persones, independentment de l'ocupació laboral que tinguin o de l'estatus social a què pertanyin.
- › Promou la *solidaritat* entre els treballadors. Visualitza que les persones estan vinculades per la seva condició de treballadors i reconeix que tot allò que afecta el benestar d'una persona té repercussió en l'entorn social a què pertany.
- › Reitera, un cop més, que la *justícia social* és substancial a totes les dimensions de la vida laboral, que inclou: defensar els drets laborals, garantir la igualtat d'oportunitats i distribuir equitativament els recursos.
- › Fomenta el *diàleg* entre els actors socials: treballadors, ocupadors, govern i societat. I confirma la necessitat d'acords entre ells.
- › Promou el *bé comú*, anteposant-lo a l'interès individual.

ACCIONS DE LA POTE

- Tots aquests fonaments de la POTE: la dignitat, la solidaritat, la justícia social, el diàleg, el bé comú, es concreten en accions diverses, com ara:
- La formació: la POTE ofereix programes educatius per millorar la condició dels treballadors, per empoderar-los amb la finalitat que puguin millorar les condicions laborals.
- La defensa dels seus drets: salari just, seguretat a la feina, respecte a la dignitat en l'entorn laboral. Actualment es treballa per la iniciativa del Treball Decent (plataforma Església pel Treball Decent, ETD).
- Promou la participació dels treballadors amb els actors socials que defensen els seus drets i en què la POTE exerceix de vincle amb sindicats, associacions i entitats que la promouen.
- La denúncia de condicions d'explotació, precarietat o exclusió en l'àmbit laboral; per exemple, a través de la reivindicació de la salut a la feina i la denúncia dels accidents de treball.
- Per descomptat, ofereix suport pastoral i espiritual en aquest àmbit. Actualment s'acompanya les víctimes de sinistres laborals i les famílies.

La Pastoral Obrera de Catalunya a la manifestació unitària del Primer de Maig del 2023.

Entrada de l'església de Sant Pere i Sant Pau, al Prat de Llobregat, abans de la taula rodona i pregària sobre els accidents laborals que va organitzar la diòcesi de Sant Feliu el 25 d'abril passat.

Un dels fruits de la POTE ha estat la creació d'equips de pastoral obrera d'àmbit diocesà, arxiprestal o parroquial, que, d'una banda, han ofert als moviments la possibilitat de treballar junts en un espai local i que, de l'altra, han obert les portes a persones no adscrites a moviments interessades en la realitat obrera.

LA TRANSVERSALITAT DE LA PASTORAL DEL TREBALL EN LA PASTORAL GENERAL DE TOTA L'ESGLÉSIA

“La transversalitat de la Pastoral del Treball és molt important. A la POTE es destaca que no és una pastoral d'uns quants, d'uns il·luminats, sinó que és una pastoral que està en tota l'Església. Com ho hem de fer perquè sigui realment una pastoral de tota l'Església en què les diòcesis estiguin implicades i hi tinguin alguna cosa a dir? Doncs cal veure aquesta transversalitat. La Pastoral del Treball s'ha de coordinar molt bé amb Càritas, amb la Pastoral de la Immigració, amb la Pastoral de la Salut, amb la Pastoral de la Família”, sosté el bisbe Abilio.

Algunes de les conclusions que han generat les darreres Jornades Generals de Pastoral del Treball, dedicades a la transversalitat d'aquesta pastoral, són:

- › “Reconèixer el treball com un lloc humà, com a lloc eclesial, com a lloc teològic, i per això el treball humà com a principi de vida ha de continuar estant al centre de la missió de tota l'Església”. El papa Francesc ho recull a la *Fratelli tutti*, 162.
- › La Pastoral del Treball ha d'estar inserida a la diòcesi promovent una pastoral de conjunt. La proposta de fer-ho conjuntament té un nucli: descobrir i redescobrir la importància del treball en l'evangelització.
- › La preocupació pel treball forma part del quefer apostòlic.
- › Ser conscients que “els primers agents de la pastoral del treball són els militants dels moviments apostòlics especialitzats”, com ho són tots els membres del Consell Assessor del Departament de la Pastoral del Treball, del qual l'ACO és membre.
- › Insistir i fomentar la participació en les parròquies a través dels Equips Parroquials de Pastoral Obrera (EPPO) i vetllar per la seva coordinació en les delegacions diocesanes de la pastoral del treball. Ser transmissors als consells parroquials d'aquesta realitat i animar la dimensió social de la fe.
- › Visualitzar la formació en la dimensió social i política de la nostra fe, tot promovent la doctrina social per ser testimonis d'un Jesucrist alliberador.
- › Compartir la mirada del món del treball amb els bisbes, informar-los de les activitats, les iniciatives i la realitat de l'entorn del seu bisbat. Proposar-los la seva participació a les accions que es realitzin.
- › Donar a conèixer la iniciativa Església pel Treball Decent (ETD), que obre la perspectiva de treballar amb altres entitats eclesials per la dignitat del treball i portar-la a diferents àmbits de la nostra societat i realitat eclesial.
- › Dotar de sentit l'acompanyament, fent-lo extensiu als laics en la vida pública.

FRUITS DE LA POTE

El camí recorregut per la POTE en aquestes tres dècades mostra experiències compartides que són el reflex del que hem fet, i aquí n'assenyalem només algunes:

Campanyes de l'Església pel Treball Decent

- Actes conjunts, en què han participat: Càritas, Pastoral de la Salut, Pastoral dels Immigrants, Pastoral Familiar, Pastoral de la Carretera, Mans Unides, CONFER, Acció Catòlica, etc.
- Cercles de silenci
- Revisió de Vida Oberta
- Participació a la Fira de l'Ocupació
- Proposta de lectura creient de la realitat
- Protocol d'acollida d'immigrants
- Fundació de l'associació de víctimes d'accidents laborals

Cal afegir-hi també com “arran de la sinistralitat laboral ens hem reunit amb sindicats, empresaris, amb associacions de víctimes d'accidents laborals”, destaca el bisbe Abilio. Així, aquestes reunions amb els sindicats, “encara que no estiguin sortint als mitjans, són habituals a moltes diòcesis. Amb Antonio Aranda, el director del Departament, creiem que aquestes trobades han de ser habituals i normalitzades, perquè la Pastoral del Treball ha de ser vista com una Pastoral necessària. Volem manifestar que des de l'Església podem dir una paraula i podem donar un suport. I els sindicats són les organitzacions encarregades de reivindicar tots els drets dels treballadors i des de l'Església també volem donar suport a aquests drets”, expressa el bisbe Abilio.

Un exemple d'interès per afavorir el debat sobre qüestions candents sobre el treball va ser el seminari en línia “Treballar menys, per a treballar tots”, que el Departament de Pastoral del Treball va organitzar l'11 d'abril passat, en el context en què el Govern planteja reduir la jornada laboral de 40 a 37 hores i mitja. “El papa Francesc parla de salari universal i ens semblava interessant

aprofundir sobre la reducció de la jornada laboral. Vam comptar amb Toni Mora, president del Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya, i ens va plantejar els beneficis de la reducció de la jornada laboral per al bé de les persones: millor salut física i psíquica, millor conciliació familiar i personal (per cultivar relacions socials). I, sobretot, va insistir que ha de ser amb un diàleg social. Allò que no s'aprova amb diàleg social té el perill de destruir-se en poc temps. Confiem que govern, sindicats i empresaris arribin a un acord que sigui beneficiós per a les persones treballadores”, resumeix el bisbe Abilio.

REPTES I CONCLUSIONS DE LA POTE

És un signe d'alegria i esperança arribar a aquest trentè aniversari. Ara bé, la realitat planteja reptes per continuar caminant entre els quals destaquen: la POTE continuarà treballant per afavorir la integració de la PO en la pastoral en general. Això condueix a impulsar la transversalitat perquè arribi a tots els àmbits de l'Església des de les parròquies.

Així mateix, es recull l'impuls sinodal com una oportunitat per fer aquesta extensió, assumint les dificultats pròpies de l'Església.

La POTE manifesta la preocupació i el compromís de l'Església per l'evangelització en el món obrer.

El camí recorregut és llarg i ple de reptes, els propis de la lluita per la dignitat de la feina. Tres decennis permeten valorar la feina feta i veure en to d'esperança els anys vinents.

La PO i del Treball està present a cinquanta-nou diòcesis espanyoles, en nou de les quals l'ACO hi té grups. A més de l'ACO, hi ha la GOAC, les HHT, la JOC, la JOC Nacional de Catalunya i les Illes Balears. El mateix bisbe Abilio, titular de la diòcesi Osma-Soria, s'hi ha aplicat: “He promogut a la meua diòcesi, rural, una delegació de Pastoral del Treball. Estem reprenent la presència de delegacions (o secretariats, els més recents a Alcalá de Henares i a l'arxidiòcesi de Santiago de Compostel·la) de pastoral del treball a totes les diòcesis, perquè la realitat del treball sigui present en el dia a dia. El repte és que no hi hagi ni una sola diòcesi sense Pastoral del Treball, tal com hi ha Pastoral de la Salut o de la Catequesi”.

Així mateix, a totes les diòcesis es treballa la Iniciativa pel Treball Decent, ITD.

Comptar amb un mapa de la pastoral del treball ajuda a visualitzar on som i el camí que encara queda per fer.

El «Seminari anual monsenyor Antonio Algora» és una iniciativa que aborda diferents temes relacionats amb la PO i del Treball, accentuant la missió evangelitzadora en aquest àmbit.

Finalment, la feina i les seves condicions estructuren les persones i, per tant, tenen un paper decisiu en la seva vida personal, familiar i social. A la nostra societat el treball és un punt neuràlgic de la qüestió social. És per això que “la feina i la situació dels treballadors ocupa un lloc preferent a la Doctrina Social de l'Església i la Pastoral de l'Església ha de tenir com a perspectiva preferent la situació del món obrer” (POTE, p. 22). ■

CELEBRACIONS AMB MOTIU DE L'EFEMÈRIDE

“Volem celebrar els trenta anys de l'aprovació del document de la CEE de *La Pastoral Obrera de tota l'Església* no només des del Departament de Pastoral del Treball, sinó des de les diòcesis, que ja ho estan fent amb jornades o altres actes”, explicava el bisbe Abilio Martínez Varea, a Ràdio Estel. “Estem preparant una campanya de difusió del document amb vídeos de personatges importants dins de l'Església o del món del treball que expressi el que ha suposat aquest document per a ells”, afegeix. També s'hi implicarà la Comissió Episcopal de Pastoral Social i Promoció Humana “a través d'una reflexió en què es valorin aquests trenta anys de camí de la Pastoral del Treball per continuar impulsant la presència evangelitzadora de l'Església en el món del treball”.

El moment culminant seran les Jornades nacionals de Pastoral del Treball (Àvila, 23-24 novembre 2024), en què es comptarà amb la professora i secretària de l'oficina per la Pontifícia comissió d'Amèrica Llatina, Emilce Cuda, i amb la secretària del Dicasteri per al Servei del Desenvolupament Humà Integral, la germana Alessandra Smerilli: “Ens parlaran del gran tema que és el treball, com diu el papa Francesc a *Fratelli tutti*. Per això volem fer-ho des de tres fronts, per donar a la Pastoral Obrera la importància que té en l'Església”, avança el bisbe Abilio

Membres del Consell Assessor de la Pastoral del Treball, en una reunió del març del 2022.

SI, DONCS, JO, QUE SOC EL MESTRE I EL SENYOR, US HE RENTAT ELS PEUS... (JN 13,1-16)

Text: Bene Bergareche, germana de la Caritat de Nevers i consiliària de l'ACO-Madrid
Fotos: Mercè Solé

El relat de Jesús rentant els peus als deixebles apareix en el marc de l'amor als seus: *"Ell, que havia estimat els seus que eren al món, els estimà fins a l'extrem"*, un amor portat fins a l'extrem de la mort en creu.

"Jesús, sabent que el Pare li ho havia posat tot a les mans..."
Aquest **tot** del Pare a les mans de Jesús no és sinó **tot el poder d'amor**. Jesús, com a oient fidel del Pare, ho rep tot d'Ell. Joan a la primera carta ens diu: *"Déu és amor, i el qui està en l'amor està en Déu, i Déu està en Ell"*.

Així, en el moment del trànsit definitiu *d'aquest món al Pare*, en el moment del comiat dels seus, Jesús segella aquest amor rebut del Pare amb un gest inesperat, incomprendible i fins i tot "escandalós" per als seus. Estan celebrant el sopar de Pasqua; un moment entranyable al voltant de la taula.

Al llarg de la seva vida pública, Jesús va participar moltes vegades en àpats i banquets: a les noces de Canà, a casa dels seus amics a Betània, a casa de la sogra de Pere, a la de Leví, a la de Simó el fariseu... Ell mateix va propiciar el repartiment en la multiplicació dels pans... En totes aquestes trobades, Jesús obre horitzons de Vida: *"ompliu d'aigua aquestes piques"*, *"no he vingut a cridar els justos a convertir-se, sinó els pecadors"*, *"es va aixecar a l'instant i es posà a servir-los"*, *"qui és aquest que fins i tot perdona pecats?"*, *"Maria ha escollit la millor part"...* I en dues ocasions, a casa de Simó el fariseu i a casa de Marta i de Maria a Betània, Jesús accepta el gest de dues dones que li ungeixen els peus amb perfum i els hi eixuguen amb els cabells, mostra de l'amor i de l'agraïment que tenen per ser acollides completament.

Tornem al sopar de Pasqua amb els deixebles. En aquest cas, qui actua és Jesús. Mirem-lo. El relat

se serveix d'una successió de verbs en cascada per retratar-nos l'actitud de descens i abaixament de Jesús. *"S'aixecà de taula, es tragué el mantell i se cenyí una tovallola; després va tirar aigua en un gibrell -s'agenollà davant de cadascun- i començà a rentar els peus dels deixebles i a eixugar-los..."*. Agenollat, de ple en la tasca de "rentador de peus", en actitud de servei!

La icona de Sieger Köder situa Jesús completament inclinat sobre la seva acció, concentrat en els peus. El Mestre i el Senyor es rebaixa a fer la feina de l'esclau. La seva cara només és visible reflectida en l'aigua bruta del gibrell. Entre els deixebles a qui renta els peus hi ha Pere i Judes, els qui el negaran i traïran. L'amor de Jesús és l'Amor mateix de Déu que *"no condemna"* sinó que perdona; dona.

La reacció de Pere, *"no em rentaràs els peus mai de la vida!"*,

expressa l'escàndol que devia ser per a ell i els seus companys: Qui és aquest Déu que ens ve a rentar els peus? Com diu Pau a la carta als Filipencs: "...es va fer no res: prengué la condició de servent i es féu semblant als homes. Essent humà el seu aspecte, s'abaixà..."

Des del naixement a l'estable de Betlem, el fet de barrejar-se amb els pecadors fent cua al Jordà, la vida senzilla i oculta a Natzaret, retirar-se i desaparèixer després d'un signe en la seva vida pública, fins aquest gest d'esclau..., tota la vida de Jesús està travessada per la mateixa coherència, la mateixa determinació, la mateixa actitud: *"el Fill de l'home (...) no ha vingut a ser servit, sinó a servir"*.

La resistència de Pere, *"ara no entens això que faig; ho entendràs després"*, mostra que no podien ni concebre ni entendre el canvi radical que suposava aquest gest. Perquè cadascun dels dotze esperava "un altre Messies", algú que els faria pujar i amb aquesta lògica caminen al costat de Jesús i l'acompanyen..., *"hi hagué entre ells una discussió sobre quin havia de ser tingut pel més important..."*, i també la mare dels Zebedeu ve a demanar els dos primers llocs per als seus fills...

Però Jesús, amb delicadesa i una pedagogia pacient, els va guiant cap aquesta altra "lògica", la lògica d'un Déu humil i desposseït: *"...vosaltres no heu de ser pas així; el més important entre vosaltres ha d'ocupar el lloc del més jove, i el qui mana, el lloc del qui serveix..."*

La nostra societat, tancada sobre si mateixa, encorbada sobre els seus interessos, sense més referència que el triomf, el domini i la possessió, privilegia un model de persona individual,

consumidor, rendible, aliè al valor del reconeixement i el respecte de "l'altre" com a germà. Embolcallats per aquest ambient mundà, també a nosaltres ens costa entrar pel camí de l'Amor per l'abaixament, el servei, la cura, la gratuïtat i l'abandonament... Se'ns fa difícil deixar que Jesús s'agenolli als nostres peus, toqui les nostres fragilitats i faci aflorar la nostra vulnerabilitat...

I, tanmateix, aquesta és la invitació del Mestre i Senyor per a tothom qui vulgui seguir-lo com a "deixeble". *"Sí, doncs, jo, que soc el Mestre i el Senyor, us he rentat els peus, també vosaltres us els heu de rentar els uns als altres. Us he donat exemple perquè, tal com jo us ho he fet, ho feu també vosaltres."* Com diu a Pere, només té part amb Jesús qui s'agenolla al costat dels més petits per rentar-los els peus.

En cada camí quaresmal de quaranta dies cap a la Pasqua, rebem la invitació de redirigir la nostra mirada: *"convertiu-vos a mi amb tot el vostre cor"* (Joel 2, 12,

dimecres de cendra) i la litúrgia subratlla aspectes importants:

- La conversió com a escolta. L'escolta, essencial en tota l'Esriptura, *"ESCOLTA, Israel", "Escolta... i viuràs"...*, apareix gairebé diàriament als textos, en connexió amb la Vida, amb l'Aigua Viva que guareix, renova i fa brollar Vida, amb la Llum que no s'extingeix. I,
- Ens presenta Jesús ocupat especialment amb els dotze per revelar-los el seu propi camí i continuar formant-los. *"Mentre Jesús pujava a Jerusalem va prendre a part els dotze deixebles i pel camí els digué: Ara pugem a Jerusalem, i el Fill de l'home serà entregat... el condemnaran a mort... i el posaran en mans dels pagans perquè l'escarneixin, l'assotin i el crucifiquin; però el tercer dia ressuscitarà."*

El temps litúrgic de la Quaresma ens encamina cap a l'hora de Jesús, l'hora del pas, l'hora de l'amor: *"Era abans de la festa de Pasqua."*

Jesús sabia que havia arribat la seva hora, l'hora de passar d'aquest món al Pare. Ell, que havia estimat els seus que eren al món, els estimà fins a l'extrem." Només des de l'escolta de la Paraula rebrem també nosaltres el do de l'amor, des d'aquesta escolta suplicarem que se'ns concedeixi rebre aquest amor per fer els nostres propis passos de sortir de les nostres individualitats i tancaments cap a més Amor, cap a més Vida.

Jesús, quan anuncia als seus deixebles la seva passió, mort i resurrecció, per complir amb la voluntat del Pare, els parla del sentit profund de la seva missió i els convida a associar-s'hi. Jesús, "gra de blat caigut a terra", mort necessària perquè sorgeixi Vida, ens convida a un camí exigent. Per donar vida se'ns convida a desposseir-nos, a morir a nosaltres mateixos, a posar-nos a servir. Però és un camí que no aboca a l'anihilació i la mort sinó a la Resurrecció de la Pasqua, camí d'Amor, de Vida i Esperança per a qui s'adhereix a la seva proposta. ■

EL PROJECTE FORMACIÓ, ACOMPANYAMENT I RELACIÓ DE LA FUNDACIÓ SALUT ALTA FUNCIONA A BADALONA

FAR, UN RECURS PER FACILITAR L'ADAPTACIÓ DE LES DONES NOUvingudes

Per Quim Cervera

FAR és un projecte de la Fundació Salut Alta, que rep el nom d'aquest barri de Badalona. La Fundació Privada La Salut Alta va néixer el 2004 de la comunitat cristiana, amb la finalitat d'ajudar en el desenvolupament integral de la població del barri, oferint especial atenció als menors i a les persones més necessitades i vulnerables, i acompanyar-los en els seus processos socioeducatius perquè, en un entorn plural, arribin a ser membres actius de canvi vers una societat més cohesionada i més justa. És una entitat generadora d'espais d'igualtat, participació, creixement i transformació per als infants, adolescents, joves i famílies del barri, referent a Badalona pel seu estil de treball de qualitat, sostenible, comunitari i en xarxa. Té com a valors bàsics: la justícia social, la transparència, la llibertat, la professionalitat i la solidaritat. Actualment, a la fundació també hi ha una ràdio (*Entre mujeres*), un club del llibre i un taller de conversa. >>>

Per entendre els projectes i activitats de la fundació cal conèixer els trets del barri on està situada. El barri de la Salut es va construir pels anys de les onades migratòries que provenien del sud d'Espanya. Des de llavors no ha deixat d'acollir persones originàries de més de cent països diferents, fent del barri un espai ric en diversitat i multiculturalitat.

El barri es caracteritza per la seva geografia amb forts desnivells que generen carrers amb molt pendent, amb dificultat d'accés amb transport públic, per la manca d'espais verds i públics, i pels recursos desbordats, ja que la població està molt condicionada per com cobrir les necessitats bàsiques, com l'habitatge, la feina, la situació jurídica, la salut (especialment greu en la salut mental) o l'acompanyament en l'aprenentatge dels infants i adolescents.

La fundació està situada a la part més elevada del barri, zona limítrof amb els barris de la Pau i Llefia, i tocant a Santa Coloma de Gramenet (barris de Fondo i Santa Rosa). Com a entitat tenen el treball en l'entorn com a pilar de la seva metodologia. És per això que, des de l'Àrea Comunitària, es promouen les activitats: els Divendres a la plaça, la Diverfesta, Sant Jordi o la Cursa d'Orientació Solidària. La fundació enguany celebra els vint anys de la seva constitució. La plaça Antonio Machado és un lloc d'esbarjo, de festa i de trobada de les persones relacionades amb els diferents projectes de la Fundació i el 20 d'abril passat va acollir la festa del vintè aniversari amb un dinar popular inclòs.

NECESSITATS I DEMANDES DE LES DONES D'ORIGEN ESTRANGER

La prehistòria del projecte FAR cal situar-la al barri de Llefia de Badalona. Un grup de persones va començar a fer classes nocturnes per a adults per tal d'educar les persones enfront de l'incivisme. Aquesta activitat no va prosperar i es va deixar. Però sempre es treu alguna lliçó dels fracassos, i llavors Silvia Casado (una religiosa jesuïtina) i Maria Nadeu van iniciar el 2011 el Projecte FAR, dins la fundació, ja al barri de la Salut Alta.

El projecte va néixer fruit de la reflexió sobre les necessitats i demandes d'un segment de població, les dones d'origen estranger del barri de la Salut Alta i de barris de l'entorn de la fundació.

FAR (Formació, Acompanyament i Relació) expressa les tres àrees del projecte i els seus valors: la promoció de les persones, la proximitat i actitud acollidora i l'afavoriment de l'intercanvi entre diferents persones, cultures, tradicions, religions i edats. La relació és amb les famílies i amb l'entorn social. I cal ajuntar-hi una quarta columna, que és l'Acollida, com remarca Maria Rosa Sopena, mestra jubilada, parroquiana de la capella de Sant Joan Baptista i militant de l'ACO.

Actualment hi ha cinquanta persones matriculades que fan classes de llengua castellana i aprenen parlar-hi. Hi ha també tretze infants de 0 a 3 anys que participen a El Niu. Aquestes persones són originàries de nou països (Marroc, Egipte, Bangladesh, Pakistan, Xina, Guinea, entre altres). Dues coordinadores avaluen i dirigeixen les activitats. Les classes

es fan el dilluns i el dimecres de 10 a 11.45. Tot és realitzat per voluntariat (tretze persones). La Maria Rosa hi va entrar de voluntària el 2014.

Es va dedicar a l'aula de primària. Ella no pensava que ho podria fer. I es va sorprendre que hi havia més mestres que alumnes. Després ho va comprendre, ja que cal tenir en compte la varietat cultural i d'horaris i que a vegades fallen en l'assistència. Cal estar-hi a sobre. Són dotze alumnes per classe. Al principi hi havia dues professores dels jesuïtes de Casp i una noia marroquina que feia de traductora. Els primers temps, la Maria Rosa es va dedicar a conèixer com eren les persones. Ella creu que són molt importants totes les formes de comunicació: el silenci, el parlar, el gestos, la mirada... La comunicació —diu— et fa patir o et dona alegria. Més tard una professora ho va deixar i al cap d'un any es va quedar ella amb la noia del Marroc. Des de llavors es van repartir les tasques.

Les alumnes estan repartides en tres nivells progressius. Per poder fer-se entendre amb elles i acompanyar-les va pensar de fer teatre de moltes situacions; per exemple, una feia de venedora del peix, una altra de la carn i així es produïa un diàleg com si fos el mercat. També van fer itineraris pel barri, per conèixer les farmàcies, el CAP, els comerços. Així es va anar creant una relació molt especial de la qual la Maria Rosa està molt contenta. Les alumnes, d'edats compreses entre els 20 i els 50 anys, de tradicions, costums, cultura i religions diverses, venen tristes, tenen por i veuen que s'han d'anar adaptant a un món i una cultura diferent. Se sent impotència quan es coneix la vida i les situacions d'aquestes persones. Les unes aprenen de les altres i amb el

temps, amb l'acompanyament personalitzat, es coneixen entre elles, fan pinya i van guanyant. El barri també hi guanya, ja que acull persones nouvingudes que l'enriqueixen, i elles se senten pertanyents al barri i al país.

La Maria Rosa reconeix que ha estat per a ella un temps molt maco de la seva vida, en què ha guanyat relació amb elles, ja que ella, com que viu al barri, després de retirar-se del projecte en fer els 80 anys encara les saluda pel carrer i es posen al dia de la seva vida. A la festa dels vint anys de la fundació ja l'esperaven i li guardaven la cadira. Una gran satisfacció. La Maria Rosa va aprendre a estimar, amb una estimació diferent de l'amor a la família.

El que va moure la Maria Rosa a participar en aquest projecte fou ser una persona animosa i amb ganes de viure. Quan va perdre part de la visió, es va presentar al seu fill, que li donés feina, i ell sorprès i inquietat, en veure la seva determinació, va trobar una feina en un forn al barri de la Salut, gràcies a un amic. En morir el seu marit i no tenir en qui recolzar-se, va anar a la capella de Sant Joan Baptista del barri, animada per uns jesuïtes, on va començar a fer classes de català, i el jesuïta i consiliari de l'ACO Isidre Ferreté li va demanar que fes aquest servei al FAR. Va començar preparant els entrepans per als infants que fan reforç escolar.

La Maria Rosa continua als seus 83 anys ben activa a CONEX (Coneixement i Experiència) per a la gent jubilada, a les classes de català, a la parròquia, a l'ACO. Tot un testimoni de fe, de creixement personal, de servei als altres, una referent per a tots nosaltres. ■

FE I OPCIO PELS EMPOBRITS, UNA MATEIXA DINÀMICA

Per Kiko Segura Domínguez

La Fundació La Vinya, que compleix 25 anys, contribueix a cohesionar els barris de Bellvitge i del Gornal a l'Hospitalet de Llobregat

Des de ben petit he participat en la parròquia de Sant Joan Evangelista, primer acompanyat per la mare, després participant en els moviments de la JOC i l'ACO, i ara com a voluntari de l'equip de la Fundació La Vinya que acompanya les persones que viuen al carrer. La mare, amb el seu exemple, em va ensenyar que la fe i l'opció per les persones més pobres van plegades.

Ara fa cinc anys, un petit grup de persones ens vam començar a organitzar per donar resposta a algunes de les necessitats que tenen les persones que viuen al carrer i aconseguir que tinguin una vida més digna. Ens organitzem per visitar-les, xerrar-hi una estona; ens interessem per les seves necessitats de menjar, roba, higiene, salut, documentació, etc., i si podem, mirem d'ajudar-les. Sabem que la solució és tenir

una casa on viure i una feina per mantenir-la, treballem per demanar a les administracions que hi donin resposta.

Fa dos anys em van proposar de ser president de La Vinya. Visc la meua responsabilitat amb il·lusió, felicitat i esperança. Seré president durant un temps amb la tranquil·litat que La Vinya és un projecte comunitari

del qual som protagonistes moltes persones. Fer de president és una manera d'estar al servei de les veïnes i els veïns de Bellvitge i del Gornal, sobretot de les persones més pobres, d'aquelles que viuen en situacions més vulnerables. Elles ens ensenyen a ser més solidaris, més humils i més compassius, tres dels valors que ens caracteritzen com a fundació.

La Vinya és la nostra manera de contribuir a la construcció del Regne de Déu. Un regne on la persona és en el centre. Una persona digna, plena i feliç que conviu amb la resta en igualtat, de manera comunitària i solidària. Un regne sense discriminacions ni persones excloses. Un regne de justícia i d'amor.

La Vinya és la nostra manera de contribuir a la construcció del Regne de Déu. Un regne on la persona és en el centre

Dos dels reptes que penso que tenim són: d'una banda, augmentar els espais de participació i decisió de totes les persones que formen

part de la fundació i, de l'altra, incrementar la vinculació entre La Vinya i els barris.

Podem ser i hem de ser referents en la creació d'espais en què la cura de les persones sigui el principal objectiu

Bellvitge i el Gornal són barris combatius, acollidors i solidaris. La major part del que hi tenim és fruit de la lluita de les veïnes i els veïns i això ens caracteritza. Quan volem alguna cosa no esperem que un altre ens la faci, sinó que ens organitzem i ens posem mà a l'obra per a realitzar-la. Els últims anys aquesta organització veïnal s'ha reduït, i La Vinya ha estat clau

per mantenir els espais comunitaris i de servei a les persones. Un altre factor clau de La Vinya és la contribució a la cohesió social, amb totes les realitats culturals que conviuen en els nostres barris. Tenim molts reptes de futur que superarem amb una participació veïnal més gran.

Crec que podem ser i hem de ser referents en la creació d'espais en què la cura de les persones sigui el principal objectiu.

Barris orgullosos del seu origen treballador, barris participatius i democràtics, barris generadors d'esperança en un món més just i solidari.

En definitiva, ser de La Vinya em fa feliç!

KVW, LA MAJOR ASSOCIACIÓ SOCIAL DEL TIROL DEL SUD

Coneguem un dels integrants del Moviment de Treballadors Cristians d'Europa

Per Joan Andreu Parra

A l'amalgama de moviments que formen part de l'MTCE (Moviment de Treballadors Cristians d'Europa) hi ha dues famílies, atenent a si fan o no revisió de vida. L'Associació Catòlica de Treballadors (Katholischer Verband der Werktätigen, KVW per les sigles en alemany) del Tirol del Sud (Itàlia) correspon al grup de les que no fan revisió de vida

i s'assimilen a un parasindicat d'orientació cristiana (per les seves dimensions i serveis).

La KVW, com podem llegir al seu web, és un moviment organitzat de treballadors del Tirol del Sud compromès amb unes condicions de vida justes per a les persones ("som un suport, un conseller, un advocat, un defensor i un paladí

per a tots"), la pau social i la preservació de la creació, amb els valors de solidaritat, justícia, comprensió i comunitat, que prenen com a base la Doctrina Social de l'Església.

Es tracta de l'associació social més gran de la regió, amb 33.000 membres (el 54% són jubilats i el 8% són menors de 40 anys), 3.000

En una reunió ciutadana a Welsberg-Taisten amb la consellera d'Habitatge, Ulli Mair.

voluntaris i 100 empleats a temps complet. “Els més joves també s’hi afilien [30 € any], però sovint a través dels programes d’empresa que organitza l’associació. Pocs es converteixen en voluntaris actius, solen quedar-se com a simpatitzants. Tot i això, també hi ha alguns joves que s’impliquen i contribueixen. Però ens falten joves”, explica Karl Brunner, president de la KVV.

Els membres de la KVV s’organitzen en 260 grups locals (amb un responsable al capdavant), que organitzen celebracions litúrgiques i

pregàries, actes de formació i educatius, visites a malalts i persones amb dificultats, excursions i pelegrinatges, activitats i discussió de continguts basades en el tema de l’any en diferents àmbits (local, regional i nacional), etc. Amb tot, l’envelliment progressiu del moviment “fa que el nivell d’activitat d’alguns grups sigui cada cop menor”, constata Brunner.

A més dels grups, a les principals localitats hi ha els programes professionals de la KVV que donen suport a les persones amb

sol·licituds de prestacions socials i pensions, ajuden famílies joves a construir habitatges, ofereixen cursos de formació contínua en l’àmbit professional, etc. Gràcies a aquests serveis perceben alguna subvenció estatal. Finalment, “en l’àmbit regional i nacional té lloc un treball intens en xarxa amb la societat civil: els nostres representants participen en molts grups d’assessorament polític creats pels parlaments estatals sobre la dona, la igualtat de drets, l’edat, la tercera edat, l’habitatge, etc., i exerceixen així influència”, remarca Brunner.

>>>

LA RELACIÓ AMB L'ESGLÉSIA I AMB L'MTCE

Preguntat Brunner pel lligam de la KVV amb el bisbat i les parròquies, sosté que “la relació és estreta, tant localment com nacional, perquè la nostra associació es va fundar fa més de 75 anys per iniciativa del bisbe diocesà de llavors. Molts capellans hi van estar directament implicats. Els grups locals participen en les activitats parroquials i les parròquies recapten donatius per a la nostra organització per tal de donar ajut a les persones desfavorides”. Brunner, a més de president, és l'assistent espiritual de la KVV, nomenat pel bisbe, i s'encarrega del diàleg regular entre el prelat i el moviment.

A més, es dona la circumstància que Brunner és el copresident de l'MTCE i en qualitat d'aquesta responsabilitat sosté que “l'MTCE és una organització que ofereix l'oportunitat d'intercanviar i posar en contacte diferents formes d'expressió del compromís social de l'Església. A més, en la mesura de les nostres limitades possibilitats —perquè tots treballeu de forma voluntària i també estem lligats a les nostres famílies i al nostre treball— podem mantenir contactes amb l'Església i la política europees i introduir al discurs les qüestions dels treballadors, la cohesió social i els valors de l'Evangelí”. Brunner confessa que aquest servei “és una feina que m'omple d'alegria, sempre que no sucumbim al perill

de donar massa voltes al voltant de nosaltres mateixos”.

Pel que fa als reptes del treball a Europa, sosté “que hem de redescobrir el valor del treball com a expressió creativa nostra. La feina té a veure, és clar, amb els drets i la seguretat de totes les persones i amb una vida bona per a tothom. A Europa, sovint ens oblidem d'obrir una altra perspectiva important, la dimensió espiritual del treball: com a persones treballadores, se'ns permet cocrear el nostre món amb Déu i expressar-nos a través de les nostres accions, i això s'aplica tant al treball remunerat com a al treball voluntari, i especialment al treball de cures a les nostres famílies”.

39a Assemblea Nacional de la KVV celebrada l'abril passat.

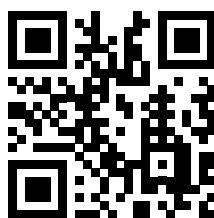
Karl Brunner al Seminari i Assemblea de l'MTCE que es va celebrar a Barcelona el setembre del 2023. Foto: Mercè Solé.

Aquesta preocupació pel descans i la conciliació ha portat les dones de la KVV a redactar la declaració “Diumenge – dia de (no)descans”, en nom de l'MTCE. “Des de fa uns quants anys, s’observa que la societat de l’oci s’orienta cada cop més cap al consum. S’està optant pel consum com a forma superior de lleure. Això convé a algunes grans empreses, perquè les botigues que no estan obertes no poden vendre. Quina és la conclusió que se’n treu, de tot això? Que la gent ha de poder anar a comprar els diumenges, ha de poder satisfer les necessitats materials sense restriccions per mor de l’autorealització i de la llibertat d’elecció personal. Moltes organitzacions catòliques, naturalment, ho veuen diferent, com la KVV. El diumenge ha de continuar sent un dia per a

la família. Per tant, el diumenge ha de ser un dia sense frenesí consumista, simplement un dia en què es pugui desconnectar i orientar-se cap a Déu. Sense obligació, és clar, però com una oportunitat per orientar-se, per ser espiritual. Encara que això no es correspongui amb l’esperit dels temps d’avui”, podem llegir. ■

MÉS INFO :

Web de la KVV:
<https://www.kvv.org/>

TIROL DE SUD, LA REGIÓ “GERMÀNICA” D’ITÀLIA

Tirol del Sud és una regió autònoma situada a la part més septentrional d’Itàlia i que va pertànyer a Àustria fins al final de la Primera Guerra Mundial (els idiomes oficials són l’alemany, l’italià i el ladí), amb 520.000 habitants. “El període del feixisme italià, en particular, va provocar l’opressió de la població germanòfona i el reassentament de famílies obreres del sud d’Itàlia al nostre país per fomentar la italianització. Durant aquesta època, estava prohibit parlar alemany i cultivar la seva rica tradició. Les classes de la llengua materna s’impartien de forma clandestina després de l’ofici religiós dominical als masos”, explica Karl Brunner, president de la KVV.

A la segona meitat del segle XX, sota el patrocini d’Àustria, es va signar un acord d’autonomia entre Itàlia i Àustria a les Nacions Unides per protegir aquesta regió. “Juntament amb la província de Trento, el Tirol del Sud es va convertir per fi en una regió amb drets i competències clars que, encara que són qüestionats i han de ser restablerts una vegada i una altra, no deixen de ser de gran abast. A més, al voltant del 90% dels ingressos fiscals poden ser administrats per la mateixa regió, cosa que s’ha aconseguit gràcies a la contínua assumpció de competències estatals”, valora Brunner.

ASSEGURANCES ÈTIQUES: UN CAMÍ CAP A LA SOSTENIBILITAT I LA RESPONSABILITAT SOCIAL

Per: Elvira Aliaga

En un mercat en què predominen les grans asseguradores, hi ha altres opcions que ofereixen una alternativa responsable

Avui dia tots hem de bregar amb assegurances, moltes d'aquestes obligatòries, com la de la llar o la dels vehicles (a les quals cal afegir, de vegades, de vida, de salut, de decessos...), en el cas dels particulars, o de danys, responsabilitat civil, accidents, en el cas de les empreses. Sembla que el sistema està més preocupat pel lucre que pel nostre benestar i sempre temem que pugui passar alguna desgràcia i arribem a necessitar l'assegurança. Però en aquest espai del mercat també hi ha alternatives: les assegurances ètiques, que estan guanyant terreny, oferint una opció que no només protegeix els béns (i les persones), sinó que també es preocupa per la justícia social i la sostenibilitat ambiental.

Aquestes assegurances ètiques no són només una tendència passatgera. Són una resposta a la demanda creixent d'una societat més conscient i responsable. En un món on cada decisió compta,

escollir una assegurança ètica pot ser una manera d'alinejar les nostres necessitats amb els nostres valors.

L'Associació FETS-Finançament Ètic i Solidari és una organització que treballa per promoure les finances responsables a Espanya, assegurant que les entitats financeres, incloses les asseguradores, operin amb transparència, sostenibilitat i justícia social. Des de l'any 2008 impulsa l'Observatori de les Finances Ètiques, una eina que analitza i avalua el comportament de les entitats financeres i asseguradores, i garanteix que compleixin amb rigorosos criteris ètics. Gràcies a la seva tasca, podem identificar i triar les companyies que operen sota principis de justícia i responsabilitat. A l'últim baròmetre, detallen que el desembre de l'any 2022 el sector assegurador ètic gestiona 3,8 milions de pòlisses, amb un volum de primes superior als 1.220 milions d'euros (1,8% del total de primes del sector assegurador espanyol).

Al voltant del 4-5% del pressupost domèstic es destina a la contractació d'assegurances.

L'Observatori compta entre les asseguradores i mutualitats ètiques Mussap, Mutuacat, Mutua Levante, Previsora General, Reale Seguros i Seguros Lagun Aro. I entre les corredories, Arç Cooperativa, Asegurados Solidarios, Seryes i Social Partners. Les corredories es diferencien d'una companyia d'assegurances en el fet que una corredoria no assumeix els riscos de les persones assegurades, sinó que fa de medidora entre el client i l'asseguradora que prestarà un servei en cas d'accident.

COMPANIES D'ASSEGURANCES AMB SEGELL ETHSI

Quan parlem d'assegurances ètiques, una de les millors garanties és el segell EthSI (Ethical and Solidarity-based Insurance). Aquest distintiu, promogut i gestionat per l'Observatori de les Finances Ètiques, s'atorga a les companyies d'assegurances que compleixen alts estàndards ètics i de sostenibilitat pel que fa a les inversions, la responsabilitat social, així com el foment de la sostenibilitat social, ambiental i la transparència. És una mena de segell de qualitat que ens diu que podem confiar en aquestes asseguradores.

Totes les companyies esmentades a l'Observatori de les Finances Ètiques han obtingut el segell EthSI. Són empreses que participen activament en iniciatives relacionades amb la sostenibilitat, el benestar i que generen un impacte a la societat, segons les seves pròpies paraules, encara que el més rellevant seria que compleixen els criteris que estableix el segell i que els fa desenvolupar el seu negoci sota uns criteris ètics.

MODEL COOPERATIU, TAMBÉ PER A LES ASSEGURANCES

Casos com el d'Arç Cooperativa ens ofereixen una alternativa especialitzada en economia social i solidària, el món associatiu i les energies renovables. Aquesta cooperativa la funda el 1983 un grup de persones que provenien de la cooperativa Ahimsa ('no-violència' en sànscrit, una cooperativa mixta camp-ciutat), vinculades als moviments socials, l'ecologisme i l'esquerra anticapitalista d'alliberament nacional. "La nostra idea era crear una cooperativa de treball on poder desenvolupar-nos professionalment i personalment a través dels valors de l'ajuda mútua, la responsabilitat,

>>>

>>>

la democràcia, la igualtat, l'equitat i la solidaritat. L'objectiu era crear una organització en què l'activitat socioeconòmica tingués un impacte positiu a la societat, el medi ambient i les persones", expliquen al web d'Arç.

Fins a principis del 2000, a banda de l'activitat com a corredoria d'assegurances, la cooperativa també estava formada per un projecte editorial (Arç Edicions). El fet de formar part de la Federació de Cooperatives de Treball Associat de Catalunya els ha fet convertir-se en un dels proveïdors d'assegurances principals del món cooperatiu (3.500 cooperatives i organitzacions clientes). El 2009 Arç va ser la primera corredoria europea a obtenir el segell EthSI de certificació ètica i solidària del sector assegurador amb el màxim nivell de registre.

Arç Cooperativa compta amb 250.000 persones assegurades, 23 treballadors, el 99% del flux financer és amb banca ètica i manté 70 acords d'intercooperació.

LES ASSEGURANCES ÈTIQUES TENEN FUTUR

El creixement de les assegurances ètiques reflecteix un canvi significatiu en les nostres prioritats com a consumidors i consumidores. Cada cop més persones busquen opcions que no només ofereixin seguretat financera, sinó que també estiguin alineades amb els seus valors personals i ètics. Volem saber que els nostres diners estan fent alguna cosa bona també pel planeta i la societat.

Cada cop exigim més transparència i responsabilitat per part de les asseguradores, i aquestes estan responnent adoptant pràctiques més sostenibles i ètiques. El suport d'organitzacions com l'Associació FETS i l'Observatori de les Finances Ètiques ha estat fonamental per impulsar aquest moviment. El seu treball ens dona les eines per prendre decisions informades i estableix un estàndard per a la indústria, incentivant més companyies a seguir el camí de l'ètica i la responsabilitat.

Un grup d'entitats han signat i difonen un manifest de suport al desenvolupament de l'assegurança ètica i solidària i del segell EthSI. Aquests són principis que defensen:

- Els enllaços de solidaritat entre les persones.
- El fet assegurador com un bé socialment útil.
- L'establiment d'un cercle virtuós que afavoreixi el recíproc respecte de les parts implicades: entitats asseguradores, gestors i persones físiques o jurídiques assegurades.
- La transparència en el mercat de les assegurances, per facilitar a l'usuari final l'elecció de l'assegurança que s'ajusti més als valors associats a pràctiques compromeses amb la sostenibilitat social i ambiental, tant en els productes asseguradors com en el funcionament de les entitats implicades. ■

Imatges de la celebració dels 25 anys de FETS, el 9 de maig passat, a La Lleialtat Santsenca

MÉS INFO :

<https://ethsi.net/>

<https://fets.org/>

<https://arc.coop/>

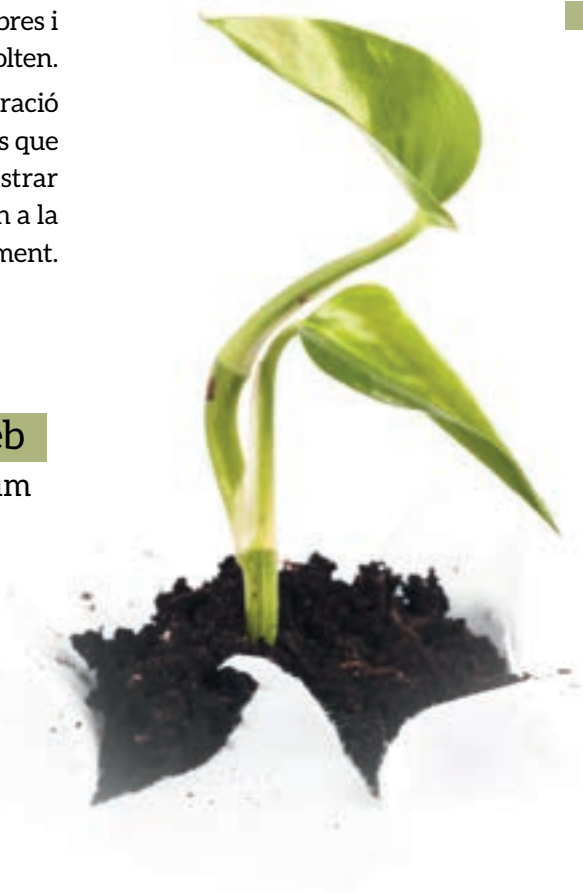
Subscriu-te a Salillum

Busquem, amb humilitat, contribuir a il·luminar el món del treball i la vida, amb la mirada que Jesús proposa: humanitzant i estimant, comproment-nos amb els pobres i en situacions que ens envolten.

Salillum es publica gràcies a la col·laboració desinteressada de diverses persones que s'ocupen de redactar i corregir textos, il·lustrar i fotografiar. Els costos corresponen a la impressió i enviament.

També es pot subscriure a través del formulari de la web

<https://acocat.org/subscripcio-salillum>

- Rebràs dues revistes a l'any
- Ajudaràs a anunciar el missatge de Jesús en el món del treball

Menys
d'**1€**
al mes

SUBSCRIPCIÓ ANUAL (2 NÚMEROS A L'ANY) / SUBSCRIU-T'HI ARA

Per a enviaments de més d'un exemplar o a l'estranger, contacta amb nosaltres

Nom	FORMES DE PAGAMENT (tria'n una)	
Cognoms	→ Domiciliació bancària ☐	
NIF	Nom del titular	
Adreça	Adreça del titular	
Població	Codi postal	Banc / Caixa Localitat
Telèfon	Mòbil	Sucursal Carrer i número
Correu electrònic	Feu el favor de pagar els rebuts que Acció Catòlica Obrera presenti al meu compte / llibreta	
	Signatura titular	Data

Reduïda 8€ any Real 10€ any Suport 15€ any

Envia aquesta sol·licitud a Acció Catòlica Obrera, C/ Tapioles 10 2n, 08004 Barcelona o escanejant-la per email a acocatalunya@gmail.com

Les dades personals que ens facilites seran incorporades a un fitxer de dades registrat a l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, titularitat d'Acció Catòlica Obrera (ACO) i mantingut sota la seva responsabilitat per a enviament d'informació de l'ACO i ús administratiu i estadístic. Pots exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició dirigint-te a l'ACO, C/ Tapioles 10 2n, 08004 Barcelona, o acocatalunya@gmail.com, adjuntant fotocòpia del teu DNI o document identificatiu equivalent.

Si no vols rebre informació de l'ACO, marca la següent casella:

Codi compte
ES

→ Xec nominatiu
Xec nominatiu a nom d'Acció Catòlica Obrera

→ Ingrés via transferència
Si decideixes fer el teu abonament per transferència envia'ns una còpia de l'operació. Compte: Triodos Bank ES 75 1491 0001 2920 0698 4526

“Mar, xiquets, escoles i famílies de Gaza”

La Franja de Gaza és el territori més petit i assejant del món. Hi viuen dos milions d'éssers humans. El 70% són refugiats expulsats de tota la Palestina històrica. La Gaza que he conegut és mar, xiquets, escoles i famílies. El país de l'olivera i el taronger, amb un 97% d'alfabetització, on el 62% dels universitaris són dones. Terra mediterrània i santa, on vaig viure la missa en l'església de Sant Porfirí, una de les més antigues del món, i que ha conviscut segles amb la mesquita del Governador.

David Segarra Soler és periodista i documentalista. Els seus últims treballs se centren en la memòria, la cultura i la resistència al País Valencià. Savis de l'horta, Renaixem, Per molt que bufe el vent, No sàpagnen les estrelles i Llum mudèjar. Ha dirigit el documental sobre la flotilla a Gaza, Foc sobre el Màrmara. I ha publicat Viure, morir i nàixer a Gaza, fotografies i cròniques de la vida i la història a la franja palestina amb l'editorial Sembra Llibres. Descàrrega gratuïta del llibre: <https://sebrallibres.com/wp-content/uploads/2023/11/Sembra-Gaza.pdf>
 Article a El Crític: <https://www.elcritic.cat/opinio/david-segarra/coses-que-no-saps-sobre-la-vida-els-origens-i-la-cultura-a-la-gaza-mediterrania-182278>